

Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands

Ársreikningur

2018

Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands
Austurstræti 11
101 Reykjavík
kt. 430269-1519

Efnisyfirlit

Áritun óháðs endurskoðanda	2 - 3
Skýrsla stjórnar	4 - 6
Yfirlit um breytingu á hreinni eign	7
Efnahagsreikningur	8
Yfirlit um sjóðstreymi	9
Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu	10
Skýringar	11 - 31
Stjórnarháttayfirlýsing	32 - 33
Sérgreind yfirlit deilda	34 - 36

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og sjóðsfélaga Lífeyrissjóði Tannlæknafélags Íslands

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands fyrir árið 2018. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, yfirlit um tryggingafræðilega stöðu, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu lífeyrissjóðsins á árinu 2018, efnahag hans 31. desember 2018, breytingu á handbæru fé á árinu 2018 og tryggingafræðilegri stöðu 31. desember 2018, í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum *Ábyrgð endurskoðanda* hér fyrir neðan. Við erum óháð Lífeyrissjóð Tannlæknafélagsins í samræmi við settar siðareglur fyrir endurskoðendur á Íslandi og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra. Við teljum að við höfum aflað nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna til að byggja álit okkar á.

Aðrar upplýsingar

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningum

Stjórn og framkvæmdarstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Stjórn og framkvæmdarstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins eru stjórn og framkvæmdarstjóri ábyrg fyrir mati á rekstrarhæfi sjóðsins. Ef vafi leikur á rekstrarhæfi skal gerð grein fyrir því í ársreikningnum með viðeigandi skýringum og greint frá því hvers vegna ákveðið var að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema stjórn og framkvæmdarstjóri hafi ákveðið að leysa sjóðinn upp eða hætta starfsemi, eða hafa enga aðra raunhæfa möguleika en að gera það.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanleg vissa er þó ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatökum notenda ársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við gagnrýnni hugsun við endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftifarandi:

Áritun óháðs endurskoðanda

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, skipuleggjum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötvu ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötvu ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits sjóðsins.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda og tengdar skýringar séu viðeigandi.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum vafa um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi sjóðsins.
- Metum í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glöggja mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar með tilliti til glöggrar myndar.

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum til að tryggja óhæði okkar.

Reykjavík, 29. apríl 2019

Baker Tilly Rýni

Kristinn Kristjánsson
endurskoðandi

Skýrsla stjórnar

Um Lífeyrissjóð Tannlæknafélags Íslands

Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands er ætlaður starfandi tannlæknum og mökum þeirra, sem ekki er að lögum skylt að vera í öðrum lífeyrissjóði. Sjóðurinn skiptist í séreignar- og samtryggingardeild. Hlutverk sjóðsins er að ávaxta iðgjöld sjóðfélaga og tryggja þeim og erfingum þeirri lífeyri samkvæmt samþykkum sjóðsins. Sjóðurinn starfar samkvæmt lögum nr. 127/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Sjóðurinn lýtur eftirliti Fjármálaeftirlitsins.

Hrein eign til greiðslu lífeyris

Hrein eign sjóðsins í árslok 2018 nam kr. 5.973.005.598 og hafði hækkað um kr. 367.249.781 frá árslokum 2017. Hrein eign séreignardeilda sjóðsins í árslok 2018 nam kr. 4.574.052.077 og hafði hækkað um kr. 239.513.456 frá árslokum 2017. Hrein eign samtryggingardeilda sjóðsins í árslok 2018 nam kr. 1.398.953.521 og hafði hækkað um kr. 127.736.325 frá árslokum 2017.

Fjöldi sjóðfélaga, iðgjöld og lífeyrir

Í lok árs 2018 voru 349 sjóðfélagar í séreignardeild sem er óbreyttur fjöldi frá fyrra ári. Þá voru 344 sjóðfélagar í samtryggingardeild í árslok 2018 sem er sömuleiðis óbreyttur fjöldi frá fyrra ári. Virkir sjóðfélagar í báðum deildum, þ.e. einstaklingar sem greiddu iðgjöld á árinu, voru 325 í árslok 2018, samanborið við 320 á árinu 2017.

Lífeyrisþegar séreignardeilda á árinu 2018 voru 48 talsins samanborið við 41 á árinu 2017. Lífeyrisþegar samtryggingadeilda á árinu 2018 voru 19 talsins samanborið við 18 á árinu 2017. Greiddur lífeyrir á árinu 2018 nam samtals kr. 129.349.966 samanborið við kr. 76.237.673 á árinu 2017. Á árinu var greiddur örorkulífeyrir að fjárhæð kr. 2.867.959, makalífeyrir að fjárhæð kr. 3.840.570 og eftirlaun samtals að fjárhæð kr. 122.641.437.

Á árinu 2018 námu greidd iðgjöld kr. 264.260.098 samanborið við kr. 252.199.566 á árinu 2017. Á árinu 2018 námu greidd iðgjöld í sameignardeild kr. 77.853.176. Iðgjöld í séreignardeild námu kr. 186.406.922 á árinu 2018.

Á árinu voru haldnir 9 formlegir fundir hjá stjórn sjóðsins auk ársfundar sem haldinn var í maí. Á árinu 2018 var enginn starfsmaður hjá sjóðnum, en samkvæmt rekstrarsamningi milli sjóðsins og Landsbankans sér bankinn um rekstur sjóðsins. Framkvæmdastjóri sjóðsins er starfsmaður bankans. Laun til stjórnar og endurskoðunarnefndar námu kr. 4.096.000 á árinu 2018 samanborið við kr. 3.364.000 á árinu 2017.

Ávöxtun sjóðsins og fjárfestingaumhverfi

Nafnávöxtun deilda Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands árið 2018 var á bilinu 4,13-4,51% en verðbólga á tímabilinu nam 3,2%

Nafnávöxtun ávöxtunarleiða sjóðsins

	2018	2017	2016
Séreignardeild	4,1%	6,8%	3,0%
Samtryggingardeild	4,5%	7,0%	3,5%

Árið 2018 var gott ár á skuldabréfamarkaði. Meginvextir Seðlabanka Íslands voru 4,25% í ársbyrjun og héldust óbreyttir fram í nóvember þegar Peningastefnunefnd Seðlabankans hækkaði vexti um 0,25 prósentustig, á þeim forsendum meðal annars að horfur voru á að verðbólga myndi halda áfram að aukast og yrði yfir markmiði árið 2019. Verðbólga fór í fyrsta sinn yfir 2,5% verðbólgu markmið Seðlabankans á árinu en það gerðist síðast árið 2014. Krafa verðtryggðra ríkisskuldabréfa lækkaði en krafa óverðtryggðra ríkisskuldabréfa hækkaði á árinu. Ávöxtun var þó jákvæð bæði á verðtryggðum og óverðtryggðum ríkisskuldabréfum. Til dæmis hækkaði vístala ríkisskuldabréf, NOMXIBB, um 6,55% yfir árið. Óverðtryggða 10 ára vístalan, OMXI10YNI, hækkaði um 1,3% og verðtryggða 10 ára vístalan, OMXI10YI, hækkaði um 8,76%. Einnig var góð ávöxtun á öðrum skuldabréfum en ávöxtun til dæmis á skuldabréfavísitolunni Gamma CBI hækkaði um 7,15%.

Skýrsla stjórnar

Árið 2018 var sveiflukennt á innlendum hlutabréfamarkaði. Árið fór ágætlega af stað og í lok maí hafði úrvalsvístalan (OMXI8) hækkað um 5,5 %. Tvær nýskráningar aðalmarkað Kauphallarinnar fóru fram á árinu. Í maí var fasteignafélagið Heimavellir skráð á markað, en gengi félagsins lækkaði nokkuð eftir skráninguna. Í júní voru hlutabréf í Arion banka hf. skráð á markað, þó nokkur umfram eftirspurn var eftir bréfum félagsins í útboðinu. Gengi bréfa félagsins hækkaði nokkuð eftir útboðið, en fór síðan að lækka eftir því sem leið á haustið og í árslok var gengi bréfanna á svipuðu róli og arðsleiðrétt útboðsgengi. Árið var erfitt á erlendum hlutabréfamörkuðum sérstaklega kom desember illa út. Heimsvístala hlutabréfa (MSCI World Index) lækkaði um 10,4% mælt í Bandaríkjadal. Gengi íslensku krónunnar lækkaði á árinu um rúmlega 11% gagnvart USD og tæplega 7% gagnvart Evru.

Tryggingafræðileg staða

Samkvæmt útreikningum tryggingastærðfræðings sjóðsins eru eignir samtryggingadeildar 7,7 milljónum lægi en skuldbindingar, eða -0,3%. Í árslok 2017 var hlutfallið 1,1%. Eignir og skuldbindingar samtryggingadeildar eru enn í góðu jafnvægi og engar breytingar fyrirhugaðar á réttindum sjóðfélaga. Helsta ástæða breytingarinnar eru breyttar forsendur við mat skuldbindinga og að ávöxtun sjóðsins 2018 náði ekki viðmiði tryggingafræðilegra athugana sem er 3,5% raunávöxtun miðað við endurmetna eign.

Landsbankinn annast eignastýringu innan gildandi fjárfestingarstefnu hverju sinni. Er leitast við að ávaxta fjármuni sjóðsins með sem hagkvæmustum hætti og virki eignastýringu. Stjórn sjóðsins hefur eftirlit með rekstri sjóðsins ráðstófun eigna hans í samræmi við ákvæði laga nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrissréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, samþykktir sjóðsins og starfsreglur stjórnar.

Stjórnarhættir

Stjórn sjóðsins leggur áherslu á góða stjórnarhætti við daglega stjórnun og rekstur sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur sett sjóðnum starfs- og siðareglur sem mæla fyrir um almennar skyldur stjórnar, starfsmanna sem og annarra aðila sem vinna fyrir hönd sjóðsins. Ber öllum að hafa það að markmiði að stuðla að heiðarleika, réttssýni og sanngírni í viðskiptum og efla traust sjóðfélaga og almennings á sjóðnum.

Áhættustefna

Stjórn Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands hefur sett sjóðnum áhættustefnu og áhættustýringarstefnu. Í áhættustýringarstefnunni eru settar fram verklagsreglur um það hvernig mæla skuli helstu áhættubætti sem snerta rekstur sjóðsins; lífeyristryggingaráhættu, markaðsáhættu, eigna- og skuldbindingajöfnuð, rekstraráhættu, stjórnarhætti, mótaðilaáhættu, lausafjáráhættu, samþjöppunaráhættu, aðra áhættubætti, álagsprót séreignardeildar og vikmarkaeftirlit. Áhættustýringarstefnan gerir ráð fyrir að fylgst sé með breytingum á áhættu sjóðsins með reglubundnum hætti. Áhættustýring sjóðsins er í höndum Áhættustýringar Landsbankans hf. og sérstaks ábyrgðaraðila áhættustýringar.

Önnur mikilvæg atriði

Ársreikningur þessi er gerður í samræmi við lög um ársreikninga nr. 3/2006 og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða nr. 335/2015. Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands metur öll verðbréf á markaðsverði. Á árinu 2015 voru settar nýjar reglur um ársreikninga lífeyrissjóða nr. 355/255 sem breyttu framsetningu á ársreikningi sjóðsins.

Það er álit stjórnar sjóðsins að allar upplýsingar, sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu hans í árslok, rekstrarárangri ársins og fjárhagslegrí þróun, komi fram í ársreikningum.

Áritun stjórnar og framkvæmdastjóra

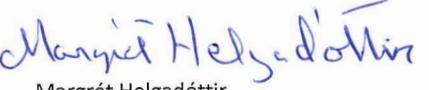

Stjórn og framkvæmdastjóri Lifeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2018 með undirritun sinni.

Reykjavík, 29. apríl 2019

Gísli Vilhjálmsson

Sigurgísli Ingimarsson
Stjórn

Margrét Helgadóttir

Heiðdís Halldórsdóttir
Sæmundur Pálsson

Sæmundur Pálsson

Framkvæmdastjóri

Ólafur Páll Gunnarsson

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2018

	Skýr.	2018	2017
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga		82.390.736	78.908.417
Iðgjöld launagreiðenda		184.697.448	172.432.201
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		-2.828.086	858.948
		<u>264.260.098</u>	<u>252.199.566</u>
Sérstök aukaframlög	3	<u>1.838.098</u>	<u>1.522.674</u>
		<u>1.838.098</u>	<u>1.522.674</u>
Lífeyrir			
Heildarfjárhæð lífeyris	4	129.349.966	76.237.673
Sérstök inngreiðsla inn á lán sjóðfélaga		7.081.806	7.622.598
Framlag í VIRK starfsendurhæfingarsjóð		1.679.317	1.601.524
		<u>138.111.089</u>	<u>85.461.795</u>
Fjárfestingartekjur			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	5	23.552.362	122.661.485
Hreinar tekjur af skuldabréfum	6	227.432.664	247.822.107
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum		15.204	92.186
Vaxtatekjur af handbæru fé		3.486.060	1.831.095
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		743.905	948.064
Fjárfestingagjöld	7	<u>-1.156.981</u>	<u>-4.225.661</u>
		<u>254.073.214</u>	<u>369.129.276</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	8	<u>14.810.540</u>	<u>14.719.824</u>
		<u>14.810.540</u>	<u>14.719.824</u>
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		367.249.781	522.669.897
Hrein eign frá fyrra ári		<u>5.605.755.817</u>	<u>5.083.085.914</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		<u>5.973.005.598</u>	<u>5.605.755.816</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2018

Eignir		31.12.2018	31.12.2017
Fjárfestingar			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	9	2.058.793.917	2.225.108.506
Skuldabréf	10	3.537.924.344	3.183.977.040
Veðlán	10	48.003.078	37.614.597
Bundnar bankainnstæður		0	2.469.492
		<hr/>	<hr/>
		5.644.721.339	5.449.169.635
		<hr/>	<hr/>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur	15	10.208.180	8.119.113
Aðrar kröfur	16	114.501	6.246.300
		<hr/>	<hr/>
		10.322.681	14.365.413
		<hr/>	<hr/>
Handbært fé		329.286.453	149.563.656
	<i>Eignir</i>	<hr/>	<hr/>
		5.984.330.473	5.613.098.704
		<hr/>	<hr/>
Skuldir			
Viðskiptaskuldir			
Aðrar skuldir	17	11.324.874	7.342.887
	<i>Skuldir</i>	<hr/>	<hr/>
		11.324.874	7.342.887
		<hr/>	<hr/>
Hrein eign til greiðslu lífeyris alls		5.973.005.598	5.605.755.816
		<hr/>	<hr/>
Hrein eign til greiðslu lífeyris alls			
Séreignardeild		4.574.052.077	4.334.538.621
Samtryggingardeild		1.398.953.521	1.271.217.196
		<hr/>	<hr/>
		5.973.005.598	5.605.755.816
		<hr/>	<hr/>

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2018

	2018	2017
Inngreiðslur		
Iðgjöld	262.160.637	251.221.789
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	3.430.061	3.874.484
Aðrar inngreiðslur	<u>6.140.742</u>	-612.695
	<u>271.731.440</u>	<u>254.483.578</u>
Útgreiðslur		
Lífeyrir	130.371.559	75.464.741
Rekstrarkostnaður	14.203.048	20.041.201
Sérstök inngreiðsla inn á lán	7.081.806	7.622.598
Aðrar útgreiðslur	<u>4.191.832</u>	1.287.293
	<u>155.848.246</u>	<u>104.415.833</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	<u>115.883.194</u>	<u>150.067.745</u>
Fjárfestingahreyfingar		
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	4.409.235	154.401.631
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	-562.335.243	-1.034.820.687
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	729.455.155	1.298.514.794
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	195.391.515	113.669.570
Keypt skuldabréf	-958.600.835	-1.240.396.304
Seld skuldabréf	649.628.978	657.474.098
Ný bundin innlán	0	-2.469.492
Endurgreidd bundin innlán	<u>2.469.492</u>	<u>2.467.745</u>
	<u>60.418.297</u>	<u>-51.158.645</u>
Hækjun á handbæru fé	176.301.491	98.909.100
Gengismunur af handbæru fé	3.421.306	-840.487
Handbært fé í upphafi árs	<u>149.563.656</u>	<u>51.495.043</u>
Handbært fé í lok árs	<u>329.286.453</u>	<u>149.563.656</u>

Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu 31. desember 2018

Tryggingafræðileg staða 2018

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	1.398.953.521		1.398.953.521
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa	-87.197.360		-87.197.360
Mismunur á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa	-1.865.823		-1.865.823
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar	-24.822.666	-44.900.569	-69.723.235
Núvirði framtíðariðgjalda		1.079.268.434	1.079.268.434
Eignir samtals	<u>1.285.067.672</u>	<u>1.034.367.865</u>	<u>2.319.435.537</u>
Skuldbindingar			
Ellilífeyrir	951.538.950	800.548.395	1.752.087.345
Örorkulífeyrir	191.455.183	245.057.564	436.512.747
Makalífeyrir	69.727.141	60.869.289	130.596.430
Barnalífeyrir	0	7.891.641	7.891.641
Skuldbindingar samtals	<u>1.212.721.274</u>	<u>1.114.366.889</u>	<u>2.327.088.163</u>
Eignir umfram skuldbindingar	72.346.398	-79.999.024	-7.652.626
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok	6,0%	-7,2%	-0,3%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun	7,4%	-5,8%	1,1%
Tryggingafræðileg staða 2017			
Eignir			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	1.271.217.193		1.271.217.193
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa	-64.875.371		-64.875.371
Mismunur á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa	-4.880.771		-4.880.771
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar	-29.974.167	-54.705.286	-84.679.454
Núvirði framtíðariðgjalda		994.306.361	994.306.361
Eignir samtals	<u>1.171.486.884</u>	<u>939.601.075</u>	<u>2.111.087.958</u>
Skuldbindingar			
Ellilífeyrir	844.961.822	703.066.206	1.548.028.028
Örorkulífeyrir	174.050.138	225.979.208	400.029.346
Makalífeyrir	72.192.900	60.311.018	132.503.918
Barnalífeyrir	0	7.874.573	7.874.573
Skuldbindingar samtals	<u>1.091.204.860</u>	<u>997.231.005</u>	<u>2.088.435.865</u>
Eignir umfram skuldbindingar	80.282.024	-57.629.930	22.652.093
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok	7,4%	-5,8%	1,1%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun	8,0%	-4,7%	1,8%

Skýringar

---

1. Starfsemi

Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands er ætlaður starfandi tannlæknum og mökum þeirra, sem ekki er að lögum skylt að vera í öðrum lífeyrissjóði. Sjóðurinn skiptist í séreignar- og samtryggingardeild. Hlutverk sjóðsins er að ávaxta iðgjöld sjóðfélaga og tryggja þeim og erfingjum þeirra lífeyri samkvæmt samþykktum sjóðsins. Sjóðurinn starfar samkvæmt lögum nr. 127/1997, um skyldutryggingu lífeyrissréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Sjóðurinn lýtur eftirliti Fjármálaeftirlitsins.

Samanburðarfjárhæðir

Þar sem það hefur átt við hefur samanburðarfjárhæðum verið breytt til þess að gæta samræmis við breytingu á framsetningu þessa árs.

Samtrygging

Lífeyrissjóðurinn veitir viðtöku iðgjaldi til greiðslu lífeyris vegna elli, örorku eða andláts samkvæmt nánari ákvæðum laganna. Aðilar að Lifeyrissjóði Tannlæknafélags Íslands eru starfandi tannlæknar og makar þeirra. Þeim starfandi tannlæknum sem skylt er að vera í öðrum lífeyrissjóði, er þó heimilt að vera í þessum sjóði, ef þeir hafa tekjur af tannlækningum, sem þeir greiða ekki iðgjöld af í hinn sjóðinn. Samtryggingadeild og séreignardeild fylgia sambærilegri fjárfestingastefnu. Samkvæmt fjárfestingarstefnu 2018 er stefnt að því að fjárfesta 66,5% í innlendum skuldabréfum, 3,5% í erlendum skuldabréfum, 13,5% í skráðum og óskráðum innlendum hlutabréfum og 16,5% í erlendum hlutabréfum.

Séreign

Lífeyrissjóðurinn tekur við viðbótariðgjöldum sjóðfélaga. Sjóðfélögum í lífeyrissjóðnum ásamt öðrum sem þess óska er frjálst að greiða viðbótariðgjöld í séreignasjóðinn.

Stefnt er að góðri langtímaávöxtun en sveiflur í ávöxtun geta orðið nokkrar yfir skemmta tímabil. Fjárfestingarstefnan mólast af því að leyfilegt er að nýta fjölbreytt tækifæri sem bjóðast á verðbréfamörkuðum. Samkvæmt fjárfestingarstefnu 2018 er stefnt að því að fjárfesta 66,5% í innlendum skuldabréfum, 3,5% í erlendum skuldabréfum, 13,5% í skráðum og óskráðum innlendum hlutabréfum og 16,5% í erlendum hlutabréfum.

Lífeyrissréttindi

Með iðgjaldagreiðslum til öflunar lífeyrissréttinda í samtryggingu ávinnur sjóðfélagi sér og maka sínum og börnum eftir því sem við á rétt til ellilífeyris, örorkulífeyris og maka- og barnalífeyris. Réttur til töku ellilífeyris hefst þegar sjóðfélagi er orðinn 70 ára. Sjóðfélagi á rétt á örorkulífeyri ef hann verður fyrir orkutapi sem metið er 50% eða meira og leitt hefur til tekjuskerðingar. Andist sjóðfélagi, eiga eftirlifandi maki og börn rétt á lífeyri úr sjóðnum. Í samþykktum sjóðsins er kveðið nánar á um ávinnslu réttinda en hún er aldurstengd. Lífeyrissjóðurinn ábyrgist lífeyrisskuldbindingar sínar í samtryggingu með eignum sínum. Árlega er gerð tryggingafræðileg úttekt á stöðu sjóðsins og getur hún haft áhrif á lífeyrissréttindi, því sjóðnum er skylt að auka eða skerða lífeyrissréttindi sjóðfélaga fari munur milli eigna og lífeyrisskuldbindinga sjóðsins fram yfir tiltekin mörk.

Lífeyrissréttindi í séreignasjóðnum miðast við innborguð iðgjöld réthatha ásamt þeiri hreinu ávöxtun sem fengist hefur á iðgjöldin. Heimilt er að hefja töku séreignarsparnaðar þegar réthafi er orðinn 60 ára, en þó ekki fyrr en tvemur árum eftir fyrstu greiðslu iðgjalds til öflunar lífeyrissréttinda í séreign.

Útgreiðsluleiðir

Munur leiðanna liggar í því hvernig lögbundið iðgjald sjóðfélaga skiptist á milli samtryggingar, bundinnar séreignar og frijalsrar séreignar. Allt iðgjald umfram lögbundið lágmarksíðgjald fer í séreign. Frjáls séreign er laus til útborgunar frá 60 ára aldri. Bundin séreign er laus til útborgunar frá 70 ára aldri og greiðist með jöfnum greiðslum til þess tíma er greiðslur úr samtryggingu hefjast. Val útgreiðsluleiðar ræður því hvenær greiðslur úr samtryggingu hefjast. Frjáls séreign og bundin séreign eru að fullu eign sjóðfélags og erfist samkvæmt erfðalögum. Greiðsla lífeyris úr samtryggingu hefst við 70 ára aldur, eða síðar, eftir því hvaða útgreiðsluleið er valin, og greiðist til æviloka. Samtryggingin tryggir sjóðfélögum ævilífeyri, örorkulífeyri, makalífeyri og barnalífeyri samkvæmt samþykktum sjóðsins.

Starfræksla sjóðsins

Landsbankinn annast starfrækslu lífeyrissjóðsins samkvæmt rekstrarsamningi milli sjóðsins og bankans. Skrifstofa sjóðsins er að Austurstræti 11, 101 Reykjavík.

Skýringar

1. Starfsemi (framhald)

Áhættustýring

Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands fer eftir áhættustýringarstefnu. Í stefnum eru settar fram verklagsreglur um það hvernig mæla skuli helstu áhættupætti sem snerta rekstur sjóðsins; lífeyristryggingaáhættu, markaðsáhættu, eigna- og skuldbindingajöfnuð, rekstraráhættu, stjórnhætti, mótaðilaáhættu, lausafjáráhættu, samþjöppunaráhættu auk annarra áhættupáttu. Áhættustýringarstefnan gerir ráð fyrir að fylgst sé með breytingum á áhættu sjóðsins með reglubundnum hætti.

Engir framvirkir gjaldmiðlasamningar við lánastofnanir eru í gangi hjá sjóðnum í lok árs 2018.

Með fullnægjandi áhættustýringu og innra eftirliti hjá Lífeyrissjóð Tannlæknafélags Íslands aukast líkur á að starfsemi og tryggingafræðileg staða hans sé í ásættanlegu horfi með hliðsjón af hagsmunum sjóðfélaga. Horft er til þess að áhættustýring sé ferli sem stuðlar að aukinni meðvitund, skilvirkni og árangri, ásamt því að stuðla að lögum og reglum sé framfylgt.

Árangursríkt áhættustýringarferli samanstendur af áhættustýringarstefnu, ferli og skýrslugjöf þar sem megin tilgangur er að greina, mæla, fylgjast með og meta, í samfelli sem og eftir atvikum greiningu, allar áhættur sem snúa að sjóðnum og sjóðfélögum.

Meðvitað þarf að taka ákvörðun þegar vart verður við tilteksna áhættu, um hvort fjarlægja eigi áhættuvaldinn, sniðganga hann, draga úr líkum eða afleiðingum áhættunnar, deila áhættunni með öðrum eða meðvitað taka áhættuna.

Áhættustýring er ferli sem er samofið daglegum rekstri og ákvarðanatöku innan sjóðsins. Allir starfsmenn skulu vera meðvitaðir um þær áhættur sem snúa að sjóðnum. Líta skal á innri endurskoðun sem mikilvægan hluta af því ferli.

Við undirbúning og vinnu að áhættustefnu og áhættustýringarstefnu sjóðsins var stuðst við lög nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða, leiðbeinandi tilmæli Fjármálaeftirlitsins nr. 1/2013 og nr. 2/2013 um áhættustýringu lífeyrissjóða og vörlusaðila séreignarsparnaðar.

Áhættum er snúa að rekstri sjóðsins er skipt upp í 10 meginflokkar þ.e. lífeyristryggingaáhættu, markaðsáhættu, eigna- og skuldbindingajöfnuð, rekstraráhættu, orðsporsáhættu, stjórnhætti, mótaðilaáhættu, lausafjáráhættu, samþjöppunaráhættu auk annarra áhættupáttu. Almennt er eftirlit með áhættupáttum á hendi Áhættustýringar Landsbankans og áhættustýra lífeyrissjóðsins.

Lífeyristryggingaáhættu (samtryggingardeildar) er skilgreind sem hættan á að lífeyrissjóður vanmeti lífeyrisskuldbindingar sínar vegna vanmats eða óvissu tengdum lýðfræðilegum þáttum, svo sem forsendum um dánar- og örorkutíðni auk forsendna um vexti og verðbólgu.

Í 39. gr. laga nr. 129/1997 er kveðið á um að ef heildar tryggingafræðileg staða lífeyrissjóðs án ábyrgða, leiðir í ljós að meira en 10% munur er á milli eignaliða og lífeyrisskuldbindinga sé skylt að gera nauðsynlegar breytingar á samþykktum og með sama hætti ef þessi munur hefur haldist 5% eða meiri síðastliðin 5 ár. Tryggingafræðileg staða lífeyrissjóðs er munur á eignum sjóðsins og reiknuðum skuldbindingum. Áhættupáttum er því hægt að skipta í tvænt; áhættu sem tengist eignum sjóðsins og áhættu sem tengist skuldbindingum sjóðsins. Áhættupáettir sem tengjast skuldbindingum sjóðsins eru einkum þessir: Auknar lífslíkur, aukin örorka og breytt ávöxtunarkrafa sem notuð er til nývirðingar á skuldbindingum. Áhættupáettir sem tengjast eignum sjóðsins eru einkum þessir: Lækkun markaðsvirðis verðbréfa, verðbólga, þróun gjaldmiðla og aðrir þættir sem hafa áhrif á markaðsvirði eigna lífeyrissjóðsins.

Við mat að lífeyristryggingaáhættu er gert árlegt álagspróf á tryggingafræðilegri stöðu lífeyrissjóðsins. Álagsprófið er tvískipt, annars vegar á skuldbindingum sjóðsins og hins vegar á eignum. Útreikningur á mismunandi forsendum skuldbindinga sjóðsins og eigna er framkvæmdur af tryggingastærðfræðingi sjóðsins.

	Tryggingafræðileg staða 2018	Tryggingafræðileg staða 2017
Núverandi staða.....	-0,33%	1,04%
Tryggingafræðileg krafa lækkar úr 3,5% í 3%.....	-10,37%	-8,24%
Liftöflur hliðrast um 2 ár.....	-10,79%	-8,86%
Örorkulíkur auknar um 10%.....	-1,73%	-0,70%
Vísitala neysluverðs, hækkan ársins aukin um 0,5%.....	-0,42%	0,90%
Gengisvísitala lækkar um 10%.....	-1,68%	0,21%
Sjóðsfélagalán lækka um 10%.....	-0,33%	1,04%
Markaðsskuldbréf lækka um 10%.....	-4,18%	-2,44%
Erlend hlutabréf lækka um 10%.....	-1,27%	0,34%
Innlend hlutabréf lækka um 10%.....	-1,37%	0,33%

Skýringar

1. Starfsemi (framhald)

Markaðsáhætta er skilgreind sem áhættan á fjárhagslegu tapi af stöðu innan og utan efnahagsreiknings vegna breytinga á markaðsverði. Allar stöður í markaðsbréfum teljast innan efnahags en höfuðstólsfjárhæðir afleiðna utan efnahags. Þessi áhætta fyrirfinnst í vaxtatengdum fjármálagerningum (skuldabréfum), hlutabréfum og gjaldeyrisviðskiptum. Megináhættupætti markaðsáhætta eru hluta- og skuldabréfaverð, vextir og gengi gjaldmiðla. Aðrir þættir á borð við fylgni og flökt, hafa hvoru tveggja áhrif á einstaka áhættupætti sem og heildaráhætta. Misræmisáhætta telst einnig til markaðsáhætta en hún myndast þegar misræmi er milli eigna og skuldbindinga sjóðsins til að mynda hvaðar verðtryggingarhlutfall, meðalliftíma eða gjaldmiðla. Helstu undirflokkar markaðsáhætta eru hlutabréfaáhætta, vaxtaáhætta, gjaldmiðlaáhætta, flökt-og fylgniáhætta, misræmisáhætta, uppgreiðsluáhætta og áhætta vegna markaðseigna utan efnahagsreiknings.

"Value at Risk" (VaR) er notað til að meta líkur á hámarkstapi sem getur orðið vegna breytinga á markaðsvirði eigna byggt á sögulegum gögnum um flökt og vænta raunávöxtun. Einnig er staðalfrávik notað til að meta sveiflur eignasafna.

Gerðar hafa verið breytingar á neðangreindri töflu á milli ára. Í ársreikningi 2016 var einungis tekið til skráðra hlutabréfa og hlutabréfasjóða sem fjárfesta að mestu leyti í skráðum hlutabréfum. Í ársreikningi 2017 er, auk skráðra hlutabréfa, tekin til óskráð hlutabréf og framtakssjóðir.

Stór hluti eigna sjóðsins er í markaðsverðbréfum. Fjárfestingar sjóðsins í eignarhlutum í félögum og sjóðum eru að mestu leyti í skráðum eignum.

	Staða	Staða	Hlutfall af eignum	Hlutfall af eignum
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Innlend hlutabréf, hlutabréfasjóðir og framtaksfjárfestingar á gangvirði.....	907.808.985	989.859.123	15,17%	17,63%
Erlend hlutabréf, hlutabréfasjóðir og framtaksfjárfestingar á gangvirði.....	917.287.546	708.165.795	15,33%	12,62%
	1.825.096.531	1.698.024.918	30,50%	30,25%

Áhrif 5% og 10% lækkunar á gangvirði eignarhluta í félögum og sjóðum á eignir sjóðsins er sýnd hér að neðan. Tekið skal fram að 5% og 10% hækkan á gangvirði hefur sömu áhrif en í gagnstæða átt.

	31.12.2018	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2017
Breyting á gangvirði.....	-5%	-10%	-5%	-10%
Áhrif á innlend hlutabréf og hlutabréfasjóði.....	-45.390.449	-90.780.899	-49.492.956	-98.985.912
Áhrif á erlend hlutabréf og hlutabréfasjóði.....	-45.864.377	-91.728.755	-35.408.290	-70.816.580
Samtals gangvirðisbreyting.....	-91.254.827	-182.509.653	-84.901.246	-169.802.492
Hrein eign til greiðslu lifeyris.....	5.973.005.598	5.973.005.598	5.605.755.810	5.605.755.810
Breyting á hreinni eign.....	-91.254.827	-182.509.653	-84.901.246	-169.802.492
Hrein eign til greiðslu lifeyris eftir breytt gangvirði.....	5.881.750.771	5.790.495.945	5.520.854.565	5.435.953.319

Áhætta tengd eigna- og skuldbindingajöfnuði er skilgreind sem hættan á að eignir mæti ekki skuldbindingum til lengri tíma sem má til að mynda rekja til óhagstæðra markaðsbreytinga sem hafa önnur áhrif á eignir en skuldbindingar. Á hverju ári er framkvæmd tryggingafræðileg úttekt á samtryggingardeild sjóðsins og miðast hún að jafnaði við lok hvers almanaksárs. Úttektin er gerð af tryggingastærðfræðingi sem metur heildarskuldbindingar sjóðsins, þ.e. áfallnar skuldbindingar og skuldbindingar til framtíðar. Tryggingafræðileg staða sjóðsins er hrein eign auk núvirðis framtíðariðgjalsa sem hlutfall af heildarskuldbindingum.

Rekstraráhætta er skilgreind sem hætta á fjárhagslegu tapi vegna ófullnægjandi innri kerfa, stefnu eða verkferla, háttsemi starfsmanna eða ytri þáttu. Mæling á rekstraráhætta er gerð á grundvelli áhættumats.

Stjórnhættir eru skilgreindir sem samskipti, hlutverk og ábyrgð stjórnar, stjórnenda og starfsmanna sín á milli og gagnvart öðrum hagsmunaaðilum og hvernig pessir aðilar vinna sameiginlega að því að ná fram markmiðum lifeyrissjóðsins. Stjórnhættir fela í sér fylgni við góðar venjur og viðmið sem varða markmið og stefnur lifeyrissjóðsins, hvernig rekstur hans er skipulagður, skilgreiningu á hlutverkum og ábyrgð, virkni innra eftirlits og hvernig upplýsingaflæði er háttáð innan sjóðsins. Gæta þarf að því að að verklagsreglur stjórnar, framkvæmdastjóra og starfsmanna sjóðsins og stjórnhættir almennt séu í samræmi við ákvæði laga og reglna hverju sinni og að stjórnarmönnum, framkvæmdastjóra og starfsmönnum séu ljósar þær kröfur sem til þeirra eru gerðar.

Skýringar

1. Starfsemi (framhald)

Mótaðilaáhætta er skilgreind sem hættan á fjárhagslegu tapi sökum þess að mótaðili uppfyllir ekki skuldbindingar sínar. Undir mótaðilaáhættu flokkast útlánaáhætta, uppgjörsáhætta, samþjöppunaráhætta, afhendingaráhætta og landsáhætta. Við eftirlit með áhættu lífeyrissjóðsins er fylgst með útlánaáhættu, uppgjörsáhætta, samþjöppunaráhætta og áhættu vegna eigna utan efnahags. Aðrar áhættur eru metnar með huglægu mati þegar fjárfest er í fjármálagerningum sem ekki hafa verið í eignasafni lífeyrissjóðsins, er hér átt við m.a. afhendingar-, pólitiska og lagalega áhættu.

Útlánaáhætta, lánshæfismat miðast við 31.12.2018:

	Staða	Staða	Hlutfall af eignum	Hlutfall af eignum
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Skuldabréf/skuldbréfasjóðir með ábyrgð ríkissjóðs.....	1.599.568.958	2.020.960.289	26,73%	36,00%
Önnur innlend skuldabréf/skuldbréfasjóðir.....	2.059.310.209	1.590.520.052	34,41%	28,34%
Önnur erlend skuldabréf / skuldbréfasjóðir.....	143.057.799	137.194.886	2,39%	2,44%
Samtals.....	3.801.936.966	3.748.675.227	63,53%	66,78%

Lausafjáráhætta er skilgreind sem hættan á að lífeyrissjóður hafi ekki yfir nægu lausu fé að ráða til að standa undir skuldbindingum sínum eða þurfi að selja eignir á óviðunandi verði. Lausafjáráhættan er svo tvíbætt, seljanleikaáhætta, sem er áhættan á því að geta ekki selt eignir á ásættanlegu verði innan ákveðins tíma til þess að standa við skuldbindingar og svo útstreymisáhætta, sem er hættan á því að það verði skyndilegt útfleði úr sjóðnum sem sjóðurinn getur ekki staðið við án þess að skerða eignir sjóðfélaga.

Stærsti hluti eigna sjóðsins eru skráð verðbréf sem og skuldabréf með ríkisábyrgð sem teljast til seljanlegra eigna.

	2018	2017
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	28,57%	34,82%
Skráð skuldabréf.....	62,87%	46,60%
	91,44%	81,42%

Samþjöppunaráhætta er skilgreind sem hættan á auknu fjárhagslegu tapi vegna of mikillar samþjöppunar eigna.

Eftirlit með samþjöppunaráhætta er framkvæmt á stærstu útgefendur verðbréfa í eignasafni lífeyrissjóðsins. Miðað skal við eignir umfram 1% af hreinni eign lífeyrissjóðs og skal það mat framkvæmt tvívar á ári eða þegar nýjar fjárhagsupplýsingar berast frá útgefanda. Ábyrgðaraðili áhættustýringar reiknar út margfalda fyrir hvern útgefanda, vegur þá saman og gefur útgefanda skor. Fylgst er með breytingum á margföldurum og skori milli tímabila. Hafa ber í huga að margfaldar eru mismunandi eftir tegund útgefenda samanber ríki, sveitarfélög, banka og fyrirtæki. Margfaldar eru einnig mismunandi eftir atvinnugreinum. Ekki er því sjálfgefið að mótaðilalíkanið sem notað er við útreikningana sé viðeigandi fyrir alla útgefendur. Miðað skal við að meta nýja útgefendur, þar sem fjárfesting fer yfir 0,5% af hreinni eign, með mati á fjárhagsupplýsingum, skilmálum og veðum.

Skilgreina skal í fjárfestingarstefnu sjóðsins kröfur um upplýsingagjöf frá útgefenda fjármálagernings og eins viðbrögð ef útgefandi verður uppvís að ófullnægjandi upplýsingagjöf. Ársfjórðungslega, eða um leið og ný gögn berast, skal meta stærstu útgefendur með tilliti til greiðslufalls.

Samþjöppunaráhætta eignasafns er metin með því að reikna daglega hlutfall allra útgefenda í verðbréfasafni lífeyrissjóðsins, bæði í einstökum bréfum og eignum í verðbréfa- og fjárfestingarsjóðum. Þá er samþjöppunaráhætta reiknuð út innan tiltekinna atvinnugreina.

Skýringar

---

1. Starfsemi (framhald)

Næmnigreining

Í töflunum eru settar upp sviðsmyndir mögulegra áfalla og metið hver áhrif þeirra eru á hreina eign sjóðsins í árslok 2018. Settir eru upp þrír möguleikar, lítil, miðlungs eða mikil breyting og er aðeins einn áhættuþáttur skoðaður í einu og eru aðrir þættir hafðir óbreyttir. Áhrif hvers möguleika eru síðan metin í hverri deild fyrir sig.

	Lítill breyting	Miðlungs breyting	Mikil breyting
Verð markaðsskuldabréfa lækkar um:	5,0%	12,5%	20,0%
Áhrif á Séréignardeild.....	-2,9%	-7,2%	-11,5%
Áhrif á Sameignardeild.....	-3,0%	-7,6%	-12,2%
Skuldabréf fyrirtækja og sveitarfélaga lækka um:	5,0%	12,5%	20,0%
Áhrif á Séréignardeild.....	-0,1%	-0,4%	-0,6%
Áhrif á Sameignardeild.....	-0,1%	-0,3%	-0,5%
* Skuldabréf fyrirtækja og sveitarfélaga			
Gengisvísalala lækkar um:	5,0%	12,5%	20,0%
Áhrif á Séréignardeild.....	-0,9%	-2,3%	-3,6%
Áhrif á Sameignardeild.....	-0,9%	-2,2%	-3,5%
Innlend skráð hlutabréf lækka um:	5,0%	15,0%	30,0%
Áhrif á Séréignardeild.....	-0,2%	-0,7%	-1,5%
Áhrif á Sameignardeild.....	-0,2%	-0,6%	-1,3%
Innlend skráð og óskráð hlutabréf lækka um:	5,0%	15,0%	30,0%
Áhrif á Séréignardeild.....	-0,8%	-2,4%	-4,8%
Áhrif á Sameignardeild.....	-0,6%	-1,9%	-3,9%
Erlend skráð hlutabréf lækka um:	5,0%	15,0%	30,0%
Áhrif á Séréignardeild.....	-0,8%	-2,3%	-4,6%
Áhrif á Sameignardeild.....	-0,8%	-2,3%	-4,7%

Skýringar

2. Reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er í samræmi við lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, reglur um ársreikninga lífeyrissjóða og lög um ársreikninga. Við gerð ársreikningsins er byggt á reglum nr. 335/2015.

Gangvirðismat

Þessi skýring veitir upplýsingar um hvernig sjóðurinn ákvarðar gangvirði hinna ýmsu fjáreigna sinna. Matsaðferðum er skipt í 3 stig sem endurspeglar mikilvægi þeirra forsendna sem lagðar eru til grundvallar við ákvörðun gangvirðis fjármálagerninga. Stigin eru eftirfarandi:

Stig 1: Gangvirðismat byggir á skráðum verðbréfum á virkum markaði.

Stig 2: Gangvirðismat byggir ekki á skráðum verðum á virkum markaði (stig 1) heldur upplýsingum sem eru sannreynanlegar fyrir eignina, annað hvort beint (t.d. nýlegt viðskiptaverð) eða óbeint (t.d. afleidd verð fjármálagerninga með sambærilegan liftíma á virkum markaði) eða öðrum mikilvægum markaðsupplýsingar. Í þennan flokk falla t.d. skráð verðbréf sem hafa ekki viðskiptavakt.

Stig 3: Gangvirðismat byggir á mikilvægum upplýsingum öðrum en markaðsupplýsingum. T.d. verðmat frá rekstraaðilum fagfjárfestasjóða. Í þennan flokk falla fjárfestingar sjóðsins í óskráðum framtakssjóðum og félögum.

Gjaldmiðlar og visitörlur

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gildandi gengi þess dags sem viðskiptin fara fram. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í lok reikningsskiladags. Gengismunur sem myndast er færður í rekstrarreikning.

	Meðalgengi ársins		Gengi í lok tímabils	
	2018	2017	31.12.2018	31.12.2017
Evra (EUR).	127,73	120,54	132,86	124,70
Bandaríkjadalur (USD).	108,38	106,78	116,05	104,17
Sterlingspond (GBP).	144,35	137,45	147,97	140,64
Norsk króna (NOK).	13,31	12,93	13,36	12,69

Skráning iðgjalda

Iðgjöld eru tekjufærð þegar iðgjaldaskilagreinar eru greiddar. Í árslok er einnig áætlað vegna ótilkynnta iðgjalda í samtryggingardeild. Óinnheimt iðgjöld í árslok, bæði tilkynnt og ótilkynnt, eru eignfað sem kröfur á launagreiðendur í efnahagsreikningi. Sjá skýringu 15. Iðgjöld eru færð á því tímabili sem skuldbinding vegna þeirra myndast. Iðgjaldagreiðslurnar eru fyrst færðar inn á sameiginlegan iðgjaldareikning lífeyrissjóðsins óháð því í hvaða deild þeir greiða. Þegar skilagreinar hafa borist sjóðnum eru fjárhæðir millifærðar af þessum iðgjaldareikningi inn á réttar deildir.

Lífeyrir

Undir lífeyri falla lífeyrigrreiðslur sjóðsins, það er ellilífeyrir, makalífeyrir, örorkulífeyrir og barnalífeyrir. Undir þennan lið fellur einnig sérstakt gjald til VIRK starfsendurhæfingarsjóðs og trygginga skv. örorkusamkomulagi. Lífeyrir er gjaldfærður þegar hann er greiddur til lífeyrisþega.

Hreinar fjárfestingatekjur

Undir þennan lið eru færðar allar fjárfestingartekjur sjóðsins að frádregnum öllum fjárfestingargjöldum. Viðskipti í öðrum gjaldmiðlum en íslenskum krónum eru umreknuð fyrir íslenskar krónur á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu og innheimtu krafna er færður í yfirliti um breytingu á hreinni eign sem og áfallinn gengismunur á eignir í árslok.

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í hlutabréfum og hlutdeildarskíteinum, að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga annarra en gjalda sem tilgreind eru í skýringu nr. 7 um fjárfestingargjöld. Undir þennan lið falla arðgreiðslur, söluhagnaður og sölutap sem og breytingar á gangvirði. Arðstekjur eru tekjufærðar þegar ákvörðun aðalfundar um arðgreiðslu í viðkomandi félögum liggur fyrir. Í skýringu 5 má sjá hreinar fjárfestingartekjur 20 stærstu fjárfestinga sjóðsins í félögum og sjóðum.

Hreinar tekjur af skuldabréfum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í skuldabréfum, að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga annarra en gjalda sem tilgreind eru í skýringu nr. 7 um fjárfestingargjöld. Hér eru færðar vaxtatekjur, verðbætur og lántökupóknar af skuldabréfum, hagnaður og tap af sölu skuldabréfa, breytingar á gangvirði til hækunar og lækkunar og hliðstæðar tekjur og gjöld.

Fjárfestingagjöld

Undir þennan lið eru færð fjárfestingargjöld og þóknar til fjármálfyrirtækja vegna umsýslu- og vörlugjalda. Í skýringu nr. 7 er greint frá áætlaðri umsýsluþóknun vegna fjárfestinga sjóðsins í innlendum og erlendum verðbréfa- og framtakssjóðum.

Skýringar

2. Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Rekstrarkostnaður

Allur skrifstofu- og stjórnunarkostnaður lífeyrissjóðsins fellur undir rekstrarkostnað. Kostnaðurinn er færður til gjalda þegar hann fellur til.

Fjárfestingar

Fjárfestingar eru fjármálagerningar samkvæmt skilgreiningu laga um verðbréfaviðskipti nr. 108/2007. Fjárfestingar sjóðsins samanstanda af eignarhlutum í félögum og sjóðum, skuldabréfum og bundnum bankainnstæðum. Stjórnendur ákvarða flokkun fjárfestinga þegar þær eru færðar í upphafi og endurmeta þessa flokkun á hverjum reikningsskiladagi.

Matsaðferðir fjárfestinga

Fjármálagerningar eru metnir á gangvirði í samræmi við settar reikningsskilareglur.

Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru framseljanleg verðbréf svo sem hlutabréf, hlutdeildarskíteini og önnur slík verðbréf sem háð eru afkomu útgefanda. Þau verðbréf sem skráð eru á skipulegum verðbréfamarkaði eru eignfærð á markaðsverði í árslok, en það telst vera verðið á síðasta skráningardegri ársins. Óskráð bréf eru metin á áætluðum markaðsverði í árslok.

Skuldabréf

Undir skuldabréf eru færð öll framseljanleg skuldabréf sem gefin eru út af lánastofnunum, opinberum aðilum eða öðrum félögum. Hér er átt við bréf sem t.d. eru bundin við vísitölu eða gengi gjaldmiðla hvort sem vextir eru fastir eða hafa tiltekna vaxtaviðmiðun. Skuldabréf eru eignfærð á markaðsverði í árslok.

Niðurfærsla verðbréfa

Engin niðurfærsla er færð hjá sjóðnum í árslok.

3. Sérstök aukaframlög

	2018	2017
Árlegt fjárframlag ríkissjóðs til jöfnunar örorkubyrði samtryggingadeilda lífeyrissjóða.....	1.838.098	1.522.674
	<u>1.838.098</u>	<u>1.522.674</u>

4. Lífeyrir

Heildarfjárhæð lífeyris greinist þannig:

	2018	2017
Ellilífeyrir	122.641.437	73.639.123
Örorkulífeyrir	2.867.959	1.647.438
Makalífeyrir	3.840.570	951.112
	<u>129.349.966</u>	<u>76.237.673</u>

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Ellilífeyrir	116.728.305	5.913.132	122.641.437
Örorkulífeyrir	0	2.867.959	2.867.959
Makalífeyrir	3.400.000	440.570	3.840.570
	<u>120.128.305</u>	<u>9.221.661</u>	<u>129.349.966</u>

Framlag til VIRK Starfsendurhæfingarsjóðs.....	0	1.679.317	1.679.317
Sérstök inngreiðsla inn á lán sjóðfélaga.....	7.081.806	0	7.081.806
	<u>127.210.111</u>	<u>10.900.978</u>	<u>138.111.089</u>

Skýringar

---

5. Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum árið 2018 greinast þannig niður á tegundir tekna:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Arðgreiðslur.....	3.514.637	894.598	4.409.235
Gangvirðisbreyting.....	16.305.302	2.837.825	19.143.127
	19.819.939	3.732.423	23.552.362

Þar af áhrif gjaldmiðla á ofangreindan lið..... 85.584.897 24.344.019 109.928.916

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum árið 2018 greinast þannig niður á verðmatsaðferðir:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum á gangvirði - stig 1.....	9.817.304	543.604	10.360.908
Eignarhlutir í félögum og sjóðum á gangvirði - stig 2.....	795.481	64.237	859.718
Eignarhlutir í félögum og sjóðum á gangvirði - stig 3.....	9.207.154	3.124.582	12.331.736
	19.819.939	3.732.423	23.552.362

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum árið 2018 greinast þannig niður á eignarhluti í félögum og sjóðum:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Eignarhlutir í innlendum félögum.....	541.510	2.412.377	2.953.887
Innlend hlutdeildarskírteini.....	6.424.814	-1.519.270	4.905.544
Erlend hlutdeildarskírteini.....	12.853.615	2.839.316	15.692.931
	19.819.939	3.732.423	23.552.362

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum árið 2017 greinast þannig niður á tegundir tekna:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Arðgreiðslur.....	4.286.256	1.084.301	5.370.557
Gangvirðibreyting.....	95.364.705	21.926.223	117.290.928
	99.650.961	23.010.524	122.661.485

Þar af áhrif gjaldmiðla á ofangreindan lið..... -28.292.732 -7.584.446 -35.877.178

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum árið 2017 greinast þannig niður á verðmatsaðferðir:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum á gangvirði - stig 1.....	53.212.345	10.555.561	63.767.906
Eignarhlutir í félögum og sjóðum á gangvirði - stig 2.....	1.078.194	1.002.298	2.080.492
Eignarhlutir í félögum og sjóðum á gangvirði - stig 3.....	45.360.422	11.452.665	56.813.087
	99.650.961	23.010.524	122.661.485

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum árið 2017 greinast þannig niður á eignarhluti í félögum og sjóðum:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Eignarhlutir í innlendum félögum.....	-1.765.652	-878.344	-2.643.996
Innlend hlutdeildarskírteini.....	24.812.173	5.081.040	29.893.213
Erlend hlutdeildarskírteini.....	76.604.440	18.807.828	95.412.268
	99.650.961	23.010.524	122.661.485

Skýringar

---

5. Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum (framhald)

Hreinar tekjur af 20 stærstu eignarhlutum í félögum og sjóðum *:	Hreinar tekjur Samtals 31.12.18	Hreinar tekjur Samtals 31.12.17
ASHMORE-EM TOTAL RETURN-IUSD.....	3.059.658	0
BlackRock ISF-World Index - USDIA.....	3.061.723	30.066.763
Fidelity MSCI World Index Fund.....	-4.996.118	0
GAMMA: AGROS.....	828.800	7.311.200
GAMMA: Iceland Fixed Income Fund.....	4.245.585	5.099.937
GAMMA: Novus.....	-4.115.473	9.728.668
GAMMA: Opus.....	1.650.000	11.865.000
Horn II slhf.....	11.993.820	10.079.592
Jupiter JGF - European Growth.....	-9.370.997	0
Landsbréf - Global Equity Fund.....	-510.880	6.927.312
Landsbréf - Úrvalsbréf.....	-7.960.003	-37.826.518
Landsbréf - Öndvegisbréf.....	-43.500	-16.688.213
Marel hf.....	13.230.257	17.446.011
Pareto Global Corporate Bond D.....	1.137.191	-518.834
Reginn hf.....	-5.526.097	-1.999.386
Reitir fasteignafélag hf.....	-10.748.200	-6.308.528
ST1.....	2.805.467	3.331.994
T.rowe Price Funds SICAV - Global Equitie Class I.....	10.942.902	37.235.292
Trowe Price- Funds SICAV- Emerging Markets Equity.....	-7.136.295	0
UBS LUX RE FDS SEL GL-P ACCH.....	10.878.348	0
	13.426.188	75.750.290

*) Afkoma er samanlagður arður, söluhagnaður og óinnleyst breyting á gangvirði

6. Hreinar tekjur af skuldabréfum

Hreinar tekjur af skuldabréfum árið 2018 greinast þannig:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Vaxtatekjur af skuldabréfum.....	99.719.837	31.710.198	131.430.035
Verðbætur af skuldabréfum.....	57.722.291	19.172.021	76.894.312
Hreinar gengisbreytingar skuldabréfa.....	14.212.753	4.895.564	19.108.317
	171.654.881	55.777.783	227.432.664
Hreinar tekjur af skuldabréfum árið 2018 greinast þannig niður á verðmatsaðferðir:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Skuldabréf á gangvirði - stig 1.....	140.766.770	48.384.137	189.150.907
Skuldabréf á gangvirði - stig 2.....	26.882.776	7.393.646	34.276.422
Skuldabréf á gangvirði - stig 3.....	4.005.335	0	4.005.335
	171.654.881	55.777.783	227.432.664
Hreinar tekjur af skuldabréfum árið 2018 greinast þannig niður á tegundir skuldabréfa:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Skuldabréf með ríkisábyrgð.....	79.187.068	27.990.903	107.177.971
Skuldabréf sveitarfélaga.....	17.413.738	5.325.814	22.739.552
Skuldabréf og víxlar lánastofnana.....	48.801.296	15.808.249	64.609.545
Skuldabréf fyrirtækja.....	23.046.915	6.652.817	29.699.732
Sjóðfélagalán.....	3.205.864	0	3.205.864
	171.654.881	55.777.783	227.432.664
Þar af áhrif gjaldmiðla á ofangreindan lið.....	2.423.875	0	2.423.875

Skýringar

6. Hreinar tekjur af skuldabréfum (framhald)

Hreinar tekjur af skuldabréfum árið 2017 greinast þannig:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Vaxtatekjur af skuldabréfum.....	96.843.049	27.858.215	124.701.264
Verðbætur af skuldabréfum.....	24.655.931	8.376.258	33.032.189
Hreinar gengisbreytingar skuldabréfa.....	66.472.013	23.616.641	90.088.654
	187.970.993	59.851.114	247.822.107

Hreinar tekjur af skuldabréfum árið 2017 greinast þannig niður á verðmatsaðferðir:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Skuldabréf á gangvirði - stig 1.....	161.345.566	53.040.279	214.385.845
Skuldabréf á gangvirði - stig 2.....	23.893.182	6.543.683	30.436.865
Skuldabréf á gangvirði - stig 3.....	2.732.245	267.152	2.999.397
	187.970.993	59.851.114	247.822.107

Hreinar tekjur af skuldabréfum árið 2017 greinast þannig niður á tegundir skuldabréfa:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Skuldabréf með ríkisábyrgð.....	104.410.672	36.697.867	141.108.539
Skuldabréf sveitarfélaga.....	17.016.282	4.515.881	21.532.163
Skuldabréf og víxlar lánastofnana.....	46.134.816	13.554.377	59.689.193
Skuldabréf fyrirtækja.....	18.991.686	5.082.989	24.074.675
Sjóðfélagalán.....	1.417.537	0	1.417.537
	187.970.993	59.851.114	247.822.107

Þar af áhrif gjaldmiðla á ofangreindan lið.....	-1.708.222	0	-1.708.222
---	------------	---	------------

7. Fjárfestingagjöld og umsýslupóknarir

Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands hefur fjárfest í hlutdeildarskirteinum innlendra og erlendra verðbréfa-, fjárfestinga- og fagfjárfestasjóða sem hluti af daglegri eignastýringu. Umsýslupóknarir sjóðanna eru í öllum tilfellum reiknaðar inn í gangvirði þeirra. Sjóðirnir gefa upp umsýslupóknarir (total expence ratio) í útboðslýsingum og upplýsingablöðum. Út frá meðalstöðu Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands í hlutdeildarskirteinum verðbréfa-, fjárfestinga- og fagfjárfestasjóða má áætla að umsýslupóknarir reiknaðar inn í gangvirði hafi verið 18,3 milljónir króna árið 2018. Áætlaðar umsýslupóknarir árið 2017 voru 19,1 milljónir.

Bein fjárfestingagjöld sundurliðast þannig:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Kaup- og söluþóknarir vegna verðbréfaviðskipta.....	603.684	246.153	849.837
Bankakostnaður, afgreiðslu- og vaxtagjöld.....	39.383	11.993	51.376
Umsýslu- og vörsluþóknun verðbréfa skv. rekstrarsamningi við Landsbankann.....	1.792.132	442.283	2.234.415
Gengishagnaður af gjaldeyrisrekningum.....	-2.013.584	-1.407.722	-3.421.306
Annar kostnaður.....	1.039.583	403.075	1.442.658
	1.461.199	-304.218	1.156.981

Bein fjárfestingagjöld og áætluð og reiknuð fjárfestingagjöld sundurliðast þannig:

	Bein fjárfestingagjöld	Áætluð og reiknuð fjárfestingagjöld	Fjárfestingagjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjárfestingagjilda af meðaleign
Séreign 2018					
Vegna innlendra verðbréfasjóða.....		1.228.143	1.228.143	153.517.922	0,80%
Vegna innlendra fjárfestingasjóða.....		4.668.670	4.668.670	283.220.311	1,65%
Vegna innlendra fagfjárfestasjóða.....		3.732.640	3.732.640	288.314.571	1,29%
Vegna erlendra verðbréfasjóða.....		4.845.990	4.845.990	766.774.577	0,63%
Vegna annarra erl. sjóða um sameiginlega fjárfestinga.....		47.256	47.256	8.027.163	0,59%
Kaup- og söluþóknarir vegna verðbréfaviðskipta.....	603.684		603.684		
Umsýslupóknarir vegna útvistunar eignastýringar.....	1.792.132		1.792.132		
Önnur fjárfestingagjöld.....	-934.617		-934.617		
	1.461.199	14.522.699	15.983.898	1.499.854.544	

Skýringar

7. Fjárfestingagjöld og umsýslupóknanir (framhald)

	Bein fjárfestingagjöld	Áætluð og reiknuð fjárfestingagjöld	Fjárfestingagjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjárfestingagjalda af meðaleign
Séreign 2017					
Vegna innlendra verðbréfasjóða.....		2.682.235	2.682.235	338.448.972	0,79%
Vegna innlendra fjárfestingasjóða.....		5.437.154	5.437.154	347.794.029	1,56%
Vegna innlendra fagfjárfestasjóða.....		3.978.353	3.978.353	270.230.291	1,47%
Vegna erlendra verðbréfasjóða.....		3.128.988	3.128.988	458.868.859	0,68%
Vegna annarra erl. sjóða um sameiginlega fjárfestinga.....		48.099	48.099	7.577.529	0,63%
Kaup- og söluþóknanir vegna verðbréfaviðskipta.....	915.472		915.472		
Umsýslupóknanir vegna útvistunar eignastýringar.....	1.658.438		1.658.438		
Önnur fjárfestingagjöld.....	725.850		725.850		
	3.299.760	15.274.829	18.574.589	1.422.919.680	

	Bein fjárfestingagjöld	Áætluð og reiknuð fjárfestingagjöld	Fjárfestingagjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjárfestingagjalda af meðaleign
Samtrygging 2018					
Vegna innlendra verðbréfasjóða.....		13.772	13.772	1.721.456	0,80%
Vegna innlendra fjárfestingasjóða.....		1.417.895	1.417.895	84.210.713	1,68%
Vegna innlendra fagfjárfestasjóða.....		780.061	780.061	63.503.540	1,23%
Vegna erlendra verðbréfasjóða.....		1.619.192	1.619.192	223.916.259	0,72%
Vegna annarra erl. sjóða um sameiginlega fjárfestinga.....		9.237	9.237	1.585.305	0,58%
Kaup- og söluþóknanir vegna verðbréfaviðskipta.....	246.153		246.153		
Umsýslupóknanir vegna útvistunar eignastýringar.....	442.283		442.283		
Önnur fjárfestingagjöld.....	-992.654		-992.654		
	-304.218	3.840.157	3.535.939	374.937.272	

	Bein fjárfestingagjöld	Áætluð og reiknuð fjárfestingagjöld	Fjárfestingagjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjárfestingagjalda af meðaleign
Samtrygging 2017					
Vegna innlendra verðbréfasjóða.....		377.932	377.932	47.743.384	0,79%
Vegna innlendra fjárfestingasjóða.....		1.647.010	1.647.010	109.282.653	1,51%
Vegna innlendra fagfjárfestasjóða.....		814.651	814.651	57.292.583	1,42%
Vegna erlendra verðbréfasjóða.....		972.156	972.156	129.465.857	0,75%
Vegna annarra erl. sjóða um sameiginlega fjárfestinga.....		9.145	9.145	1.468.007	0,62%
Kaup- og söluþóknanir vegna verðbréfaviðskipta.....	322.786		322.786		
Umsýslupóknanir vegna útvistunar eignastýringar.....	394.521		394.521		
Önnur fjárfestingagjöld.....	208.594		208.594		
	925.901	3.820.894	4.746.795	345.252.484	

8. Rekstrargjöld

Hjá lífeyrissjóðum starfar enginn starfsmaður en samkvæmt rekstrarsamningi milli sjóðsins og Landsbankans annast bankinn starfrækslu sjóðsins.

Laun og tengd gjöld til stjórnar sjóðsins sundurliðast þannig:	2018	2017
Sigurgísli Ingimarsson, stjórnarformaður.....	1.920.000	1.764.000
Gísli Vilhjálmsson, varaformaður.....	768.000	354.000
Heiðdís Halldórsdóttir, ritari.....	384.000	354.000
Magrét Helgadóttir.....	384.000	354.000
Sæmundur Pálsson.....	384.000	354.000
Mótframlag í lífeyrissjóð og tryggingagjald.....	759.242	628.750
	4.599.242	3.808.750

Skýringar

8. Rekstrargjöld (framhald)

Laun og tengd gjöld til endurskoðunarnefndar sjóðsins sundurliðast þannig:

	2018	2017
Jón Gunnsteinn Hjálmarsson.....	124.000	124.000
Gísli Vilhjálmsson.....	60.000	60.000
Þórólfur Ólafsson.....	72.000	0
	<u>256.000</u>	<u>184.000</u>

Kostnaður vegna innri endurskoðunar:

Kostnaður vegna innri endurskoðunar er innifalinn í rekstrarsamning sjóðsins við Landsbankann.

Þóknanir til tryggingafræðings sjóðsins sundurliðast þannig:

	2018	2017
Þóknun fyrir útreikninga á tryggingafræðilegri stöðu.....	760.533	1.091.200
Útreikningur örorkumats og lifeyrisúskurðir.....	75.370	80.138
Önnur þjónusta.....	238.080	297.600
	<u>1.073.983</u>	<u>1.468.938</u>

Rekstrarkostnaður sundurliðast þannig:

Skrifstofu og stjórnunarkostnaður:

	2018	2017
Tryggingastærðfræðingur.....	1.073.983	1.468.938
Reiknaður umsýslu- og stjórnunarkostnaður.....	4.468.957	4.105.918
Endurskoðun og reikningsskil.....	1.903.362	1.786.574
Stjórnarlaun, nefndarlaun og tengd gjöld.....	4.855.242	3.364.000
Fjármálaeftirlitið.....	1.811.333	2.682.000
Annar sameiginlegur kostnaður.....	697.663	1.312.394
	<u>14.810.540</u>	<u>14.719.824</u>

Umsýslupóknun Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands til Landsbankans 0,12% af meðalstöðu hreinnar eignar í séreignardeild og 0,10% í samtryggingardeild yfir árið. Því til viðbótar reiknast árangurstengd þóknun ef ávöxtun eigna sjóðsins fer umfram þær viðmiðunarvísítölur sem fjárfestingastefna sjóðsins tekur mið af.

Árangurstengd þóknun er 8-20% af ávöxtun umfram viðmið sjóðsins. Samanlöggð þóknun getur þó ekki farið umfram 0,15% af eignum. Árangurstengd þóknun er reiknuð sérstaklega fyrir samtryggingardeildina annars vegar og séreignardeildina hins vegar. Árangurstengd þóknun reiknast af jákvæðri jafnt sem neikvæðri ávöxtun.

Til þess að Landsbankinn fái aukna umsýslupóknun í formi árangurstengdrar umsýslupóknunar þarf ávöxtun eigna Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands að ganga mjög vel. Árangurinn þarf að vera betri en meðaltalsbreyting á þeim mörkuðum sem hann er að fjárfesta á. Auk þess þarf sjóðurinn að vinna upp þann viðskiptakostnað sem leggst til við eignastýringu sjóðsins.

Skýringar

9. Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutir í félögum og sjóðum greinast þannig:	2018	2017
Eignarhlutar í innlendum hlutafélögum	285.390.013	327.403.645
Hlutdeildarsírteini í innlendum sjóðum	676.556.433	1.073.578.722
Hlutdeildarsírteini í erlendum sjóðum	1.096.847.471	824.126.139
	2.058.793.917	2.225.108.506

Eignarhlutar í skráðum innlendum félögum greinast þannig:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Arion banki hf.....	4.243.184	997.152	5.240.336
EIK fasteignafélaga hf.....	15.930.066	4.577.757	20.507.823
Festi hf.....	18.784.343	5.373.060	24.157.403
HB-Grandi hf.....	2.938.337	704.296	3.642.633
Hagar hf.....	7.690.631	2.063.914	9.754.545
Heimavellir hf.....	8.281.399	2.434.970	10.716.369
Iceland Seafood International.....	9.009.372	2.444.717	11.454.089
Marel hf.....	82.456.350	21.973.560	104.429.910
Reginn hf.....	19.898.271	5.302.915	25.201.186
Reitir fasteignafélag hf.....	51.261.753	11.402.029	62.663.782
Sýn hf.....	5.928.034	1.693.903	7.621.937
Skráð félög alls	226.421.740	58.968.273	285.390.013

Hlutabréfaeign alls	226.421.740	58.968.273	285.390.013
----------------------------------	--------------------	-------------------	--------------------

Hlutdeildarsírteini í innlendum hlutabréfasjóðum greinast þannig:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Landsbréf - Úrvabsbréf.....	170.973.999	52.172.130	223.146.129
Landsbréf - Öndvegisbréf.....	84.153.398	27.219.552	111.372.950
Hlutabréfasjóðir alls.....	255.127.397	79.391.682	334.519.079

Önnur innlend hlutdeildarsírteini greinast þannig:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Akta HL1.....	12.137.660	2.929.780	15.067.440
Eignarhaldsfélag lífeyrissjóða.....	10.722	0	10.722
Gamma: AGROS.....	21.086.600	5.361.000	26.447.600
Gamma: Iceland Fixed Income Fund.....	33.976.406	8.494.102	42.470.508
Gamma: Novus.....	29.401.113	7.350.224	36.751.337
Gamma: Opus.....	29.028.000	7.257.000	36.285.000
Horn II slhf.....	35.477.944	7.340.182	42.818.126
Horn III slhf.....	20.152.110	4.274.690	24.426.800
Landsbréf - Hekla	23.762.765	0	23.762.765
SÍA II GP hf.....	15.467	3.200	18.667
SÍA II slhf.....	15.852.783	3.279.799	19.132.582
SÍA III GP hf.....	9.165	2.291	11.456
SÍA III slhf.....	14.476.552	3.619.138	18.095.690
Stefnir veðlánasjóður - ST1.....	42.854.216	11.283.245	54.137.461
Veðskuldabréfsjóður IV.....	1.950.900	650.300	2.601.200
Önnur hlutdeildarsírteini alls.....	280.192.403	61.844.951	342.037.354

Innlend hlutdeildarsírteini alls.....	535.319.800	141.236.633	676.556.433
--	--------------------	--------------------	--------------------

Skýringar

9. Eignarhlutir í félögum og sjóðum (framhald)

Hlutdeildarskíteini í erlendum hlutabréfasjóðum greinast þannig:	Séreign	Samtrygging	Samtals
BlackRock ISF-World Index - USDIA.....	360.971.755	89.252.389	450.224.144
Fidelity MXCI World Index Fund.....	23.818.952	6.881.030	30.699.982
Jupiter Global Fund - European Growth.....	57.372.043	10.958.622	68.330.665
Landsbréf - Global Equity Fund.....	44.936.932	25.497.407	70.434.339
Landsbréf - Nordic 40.....	805.027	134.202	939.229
Mirae Asset - GEM SEC.....	7.618.636	2.401.086	10.019.722
T.Rowe Price - Emerging Markets.....	40.695.163	17.254.473	57.949.636
T.Rowe Price Funds SICAV - Global Equitie Class I.....	167.104.784	52.663.384	219.768.168
Hlutabréfasjóðir alls.....	<u>703.323.292</u>	<u>205.042.593</u>	<u>908.365.885</u>
Hlutdeildarskíteini í erlendum skuldabréfasjóðum greinast þannig:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Ashmore Emerging Markets Total-Return Fund.....	41.962.892	11.555.016	53.517.908
Pareto Global Corporate Fund.....	50.253.484	15.630.181	65.883.665
UBS LUX RE FDS SEL GL-P ACCH.....	46.321.924	13.836.424	60.158.348
Skuldabréfasjóðir alls.....	<u>138.538.300</u>	<u>41.021.621</u>	<u>179.559.921</u>
Önnur erlend hlutdeildarskíteini greinast þannig:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Landsbanki Mezzanine Fund II.....	275.651	45.988	321.639
Landsbanki Private Equity Fund II.....	7.165.609	1.434.417	8.600.026
Önnur hlutdeildarskíteini alls.....	<u>7.441.260</u>	<u>1.480.405</u>	<u>8.921.665</u>
Erlend hlutdeildarskíteini alls.....	<u>849.302.852</u>	<u>247.544.619</u>	<u>1.096.847.471</u>
Hlutdeildarskíteini alls.....	<u>1.384.622.652</u>	<u>388.781.252</u>	<u>1.773.403.904</u>
Eignarhlutir í félögum og sjóðum alls.....	<u>1.611.044.392</u>	<u>447.749.525</u>	<u>2.058.793.917</u>
Samanlagt kostnaðarverð og eignarhlutdeild í skráðum innlendum félögum greinast þannig:	Samanlöggð eignarhlutdeild í félagi	Samanlagt kostnaðarverð	
Arion banki hf.....	0,00%	5.574.825	
EIK fasteignafélaga hf.....	0,07%	17.275.942	
Festi hf.....	0,06%	13.107.200	
HB-Grandi hf.....	0,01%	3.356.806	
Hagar hf.....	0,02%	7.445.740	
Heimavellir.....	0,08%	13.023.084	
Iceland Seafood International.....	0,06%	10.922.936	
Marel hf.....	0,04%	55.200.905	
Reginn hf.....	0,07%	19.709.219	
Reitir fasteignafélag hf.....	0,12%	44.222.370	
Sýn hf.....	0,06%	8.110.454	
		<u>197.949.481</u>	
Samanlagt kostnaðarverð og eignarhlutdeild í innlendum hlutdeildarskíteinum hlutabréfasjóða greinast þannig:	Samanlöggð eignarhlutdeild í sjóð	Samanlagt kostnaðarverð	
Landsbréf - Úrvalsbréf.....	3,43%	161.969.772	
Landsbréf - Öndvegisbréf.....	3,88%	83.717.885	
		<u>245.687.657</u>	

Skýringar

---

9. Eignarhlutir í félögum og sjóðum (framhald)

Samanlagt kostnaðarverð og eignarhlutdeild í öðrum innlendum hlutdeildarskírteinum greinast þannig:	Samanlöggð eignarhlutdeild í sjóð	Samanlagt kostnaðarverð
Akta HL1.....	1,12%	17.115.146
Gamma: AGROS.....	0,56%	15.096.000
Gamma: Iceland Fixed Income Fund.....	0,43%	22.129.890
Gamma: Novus.....	0,80%	16.936.100
Gamma: Opus.....	1,25%	15.000.000
Horn II slhf.....	0,41%	14.387.900
Horn III slhf.....	0,33%	26.540.800
Landsbréf - Hekla	2,00%	17.860.563
Stefnir veðlánasjóður - ST1.....	1,63%	48.000.000
		<u>193.066.399</u>
Samanlagt kostnaðarverð og eignarhlutdeild í erlendum hlutabréfasjóðum greinast þannig:	Samanlöggð eignarhlutdeild í sjóð	Samanlagt kostnaðarverð
BlackRock ISF-World Index - USDIA.....	0,03%	418.923.646
Fidelity MXCI World Index Fund.....	0,48%	35.696.100
Jupiter Global Fund - European Growth.....	0,02%	77.701.662
Landsbréf - Global Equity Fund.....	2,88%	64.621.503
Landsbréf - Nordic 40.....	0,34%	884.110
Mirae Asset - GEM SEC.....	0,82%	10.586.256
T.Rowe Price - Emerging Markets.....	0,02%	65.085.931
T.rowe Price Funds SICAV - Global Equitie Class I.....	0,16%	133.365.655
		<u>806.864.863</u>
Samanlagt kostnaðarverð og eignarhlutdeild í öðrum erlendum skuldabréfasjóðum greinast þannig:	Samanlöggð eignarhlutdeild í sjóð	Samanlagt kostnaðarverð
Ashmore Emerging Markets Total Return Fund.....	0,01%	50.553.748
Pareto Global Corporate Fund.....	0,13%	65.904.598
UBS LUX RE FDS SEL GL-P ACCH.....	0,01%	49.935.000
		<u>166.393.346</u>
Samanlagt kostnaðarverð og eignarhlutdeild í öðrum erlendum hlutdeildarskírteinum greinast þannig:	Samanlöggð eignarhlutdeild í sjóð	Samanlagt kostnaðarverð
Landsbanki Mezzanine Fund II.....	1,00%	278.226
		<u>278.226</u>
Samtals kostnaðarverð eignarhluta í félögum og sjóðum.....		<u>1.610.239.972</u>

Skýringar

9. Eignarhlutir í félögum og sjóðum (framhald)

Eignarhlutir í félögum og sjóðum 2018 flokkaðir eftir matsaðferðum:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum - stig 1.....	1.277.088.805	370.587.745	1.647.676.550
Eignarhlutir í félögum og sjóðum - stig 2.....	0	0	0
Eignarhlutir í félögum og sjóðum - stig 3.....	333.955.587	77.161.780	411.117.367
	<u>1.611.044.392</u>	<u>447.749.525</u>	<u>2.058.793.917</u>

Eignarhlutir í félögum og sjóðum 2017 flokkaðir eftir matsaðferðum:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum - stig 1.....	1.494.067.440	360.736.900	1.854.804.340
Eignarhlutir í félögum og sjóðum - stig 2.....	8.864	0	8.864
Eignarhlutir í félögum og sjóðum - stig 3.....	307.792.667	62.502.636	370.295.302
	<u>1.801.868.971</u>	<u>423.239.536</u>	<u>2.225.108.506</u>

10. Skuldabréf

Skuldabréf greinast þannig:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Sértryggð skuldabréf láanastofnana.....	769.090.649	223.298.777	992.389.426
Skuldabréf með ríkisábyrgð - Húsbréf.....	3.009.655	3.009.636	6.019.291
Skuldabréf með ríkisábyrgð - Íbúðabréf.....	657.903.652	281.100.878	939.004.530
Skuldabréf með ríkisábyrgð - Landsvirkjun.....	84.164.833	0	84.164.833
Skuldabréf með ríkisábyrgð - Ríkisbréf.....	450.597.873	143.438.658	594.036.531
Skuldabréf sveitarfélaga.....	368.845.054	121.737.488	490.582.542
Skuldabréf og víxlar fyrirtækja.....	335.881.325	95.845.866	431.727.191
Skuldabréf alls.....	<u>2.669.493.041</u>	<u>868.431.303</u>	<u>3.537.924.344</u>

Sjóðfélagalán greinast þannig:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Sjóðfélagalán.....	48.003.078	0	48.003.078
	<u>48.003.078</u>	<u>0</u>	<u>48.003.078</u>

Skuldabréf alls.....

2.717.496.119   868.431.303   3.585.927.422

Skuldabréf 2018 flokkuð eftir matsaðferðum:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Skuldabréf á gangvirði - stig 1.....	2.245.635.978	756.234.006	3.001.869.984
Skuldabréf á gangvirði - stig 2.....	423.857.063	112.197.297	536.054.360
Skuldabréf á gangvirði - stig 3.....	0	0	0
	<u>2.669.493.041</u>	<u>868.431.303</u>	<u>3.537.924.344</u>

Skuldabréf 2017 flokkuð eftir matsaðferðum:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Skuldabréf á gangvirði - stig 1.....	1.982.264.154	696.340.076	2.678.604.230
Skuldabréf á gangvirði - stig 2.....	409.400.306	95.972.504	505.372.810
Skuldabréf á gangvirði - stig 3.....	0	0	0
	<u>2.391.664.460</u>	<u>792.312.580</u>	<u>3.183.977.040</u>

11. Niðurfærsla verðbréfa

Engin niðurfærsla er færð í árslok 2018 á sjóðfélagalánum. Aðrar fjárfestingar eru færðar á gangvirði.

Skýringar

12. Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Fjárfestingar skiptast þannig eftir gjaldmiðlum:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Fjárfestingar í ISK.....	3.500.518.372	1.094.133.615	4.594.651.986
Fjárfestingar í USD.....	712.150.327	193.843.802	905.994.129
Fjárfestingar í EUR.....	65.342.679	12.527.241	77.869.920
Fjárfestingar í GBP.....	275.651	45.988	321.639
Fjárfestingar í NOK.....	50.253.484	15.630.181	65.883.665
	4.328.540.513	1.316.180.827	5.644.721.339

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Fjárfestingar í ISK.....	3.610.910.289	1.059.085.052	4.669.995.341
Fjárfestingar í USD.....	513.005.003	130.560.572	643.565.575
Fjárfestingar í EUR.....	59.264.852	11.107.000	70.371.852
Fjárfestingar í GBP.....	420.276	70.117	490.393
Fjárfestingar í NOK.....	49.386.079	15.360.395	64.746.474
	4.232.986.499	1.216.183.136	5.449.169.635

13. Skuldbinding í framtaks- og fasteignasjóðum

Lífeyrissjóðurinn hefur skuldbundið sig til þess að fjárfesta í framtaks- og fasteignasjóðum. Heildarskuldbinding í framtaks- og fasteignasjóðum í árslok 2018 var 28,7 mkr samanborið við 46,1 mkr í árslok 2017. Skuldbindingin er öll í íslenskum krónum og greiðist á næstu fimm árum.

14. Lífeyrisskuldbindingar

Tryggingafræðilegt mat á lífeyrisskuldbindingum samtryggingardeildar sjóðsins.

Eignir:	2018	2017
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjörs í árslok.....	2.319.435.537	2.111.100.000
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjörs í ársþyrjun.....	2.111.087.958	1.920.000.000
Hækkun/lækkun endurmetinnar eignar á árinu.....	208.347.578	191.100.000

Skuldbindingar:	2018	2017
Skuldbindingar í árslok.....	2.327.088.163	2.088.400.000
Skuldbindingar í ársþyrjun.....	2.088.435.865	1.885.100.000
Hækkun/lækkun skuldbindinga á árinu.....	238.652.298	203.300.000

Breyting á tryggingafræðilegi stöðu á árinu.....	2018	2017
-30.304.720	-12.200.000,0	

	2018	2017
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársþyrjun.....	1.091.204.860	975.000.000
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta.....	78.400.000	53.500.000
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins.....	78.000.000	75.400.000
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu.....	-9.221.000	-6.400.000
Hækkun vegna nýrra lífslíkataflna.....	19.918.189	0
Hækkun/lækkun vegna annarra breytinga.....	-45.580.775	-6.295.140
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok.....	1.212.721.274	1.091.204.860

Skýringar

---

15. Kröfur á launagreiðendur

Kröfur á launagreiðendur greinast þannig:	31.12.2018	31.12.17
Eignfærsla óinnheimtra iðgjalda.....	10.208.180	8.119.113
	10.208.180	8.119.113

16. Aðrar kröfur

Aðrar kröfur greinast þannig:	31.12.2018	31.12.17
Kröfur vegna iðgjaldaflutninga.....	110.558	105.558
Innlendar viðskiptakröfur.....	3.943	6.140.742
	114.501	6.246.300

17. Aðrar skuldir

Aðrar skuldir greinast þannig:	31.12.2018	31.12.17
Ógreiddir staðgreiðsluskattar.....	3.502.757	3.247.413
Ógreiddur kostnaður.....	7.822.117	4.095.474
	11.324.874	7.342.887

18. Samþykki ársreiknings

Ársreikningurinn var samþykktur af stjórn og framkvæmdastjóra sjóðsins þann 29. apríl 2019.

Skýringar

19. Kennitölur

Fimm ára yfirlit um kennitölur sjóðsins samkvæmt reglum um ársreikninga lífeyrissjóða:

Ávöxtun:	2018	2017	2016	2015	2014
Hrein raunávöxtun	0,94%	5,04%	1,03%	11,47%	4,13%

Meðaltal hreinnar raunávöxtunar

sl. 3 ár	2,32%	5,76%	5,45%	6,37%	4,07%
sl. 5 ár *	4,45%	5,06%	5,05%	5,73%	4,68%
sl. 10 ár *	4,94%	1,38%	1,05%	1,66%	1,32%

*) Ávöxtunartölur samtryggingadeildar frá 2002 til og með 2011 hafa ekki verið reiknaðar upp m.t.t. reglna 335/2015 varðandi virðisbreytingu skuldabréfa.

Skrifstofu og stjórnunarkostnaður í hlutfalli af eignum.....	0,25%	0,26%	0,27%	0,28%	0,25%
--	-------	-------	-------	-------	-------

Stöðugildi: Enginn starfsmaður er hjá lífeyrissjóðnum, en samkvæmt rekstrarsamningi milli sjóðsins og Landsbankans sér bankinn um rekstur hans.

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:

Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	20,95%	34,98%	41,45%	40,93%	44,41%
Skráð skuldbréf.....	59,90%	57,60%	51,34%	50,25%	44,46%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	15,52%	5,85%	6,35%	5,71%	1,94%
Óskráð skuldbréf.....	2,78%	0,83%	0,51%	0,15%	0,61%
Veðlán.....	0,85%	0,69%	0,30%	0,59%	0,65%
Bankainnstæður.....	0,00%	0,05%	0,05%	2,37%	7,94%

Lykiltölur á föstu verðlagi:

lögjöld alls.....	266.098.196	261.971.057	258.708.747	215.569.423	183.326.442
Lífeyrir alls.....	138.111.089	88.240.261	118.871.981	125.749.961	93.042.898
Hreinar fjárfestingatekjur.....	254.073.214	381.130.116	182.343.477	628.451.231	235.789.724
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður alls.....	14.810.540	15.198.383	14.621.390	14.261.509	11.141.023
Hækkun(lækkun) á hreinni eign.....	367.249.781	539.662.528	307.558.853	704.009.184	311.390.285
Lífeyrisbyrði.....	51,90%	33,68%	44,11%	54,29%	46,85%
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður í % af lögjöldum.....	5,57%	5,80%	5,79%	6,61%	6,93%
Hreinar fjárfestingatekjur í % af meðalstöðu eigna.....	4,39%	6,91%	3,52%	13,41%	5,58%
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna.....	0,26%	0,28%	0,28%	0,30%	0,31%

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:

Eignir í ISK.....	81,40%	85,70%	90,51%	92,12%	92,46%
Eignir í USD.....	16,05%	11,81%	7,35%	3,71%	5,84%
Eignir í EUR.....	1,38%	1,29%	2,10%	4,12%	1,64%
Eignir í GBP.....	0,01%	0,01%	0,04%	0,05%	0,06%
Eignir í NOK.....	1,17%	1,19%	0,00%	0,00%	0,00%

Fjöldi:

Fjöldi virkra sjóðfélaga - meðaltal.....	325	320	335	312	324
Fjöldi virkra lífeyrisþega - meðaltal.....	53	53	50	53	48

Hlutfallsleg skipting lífeyris:

Ellilfeyrir.....	94,81%	96,59%	86,43%	82,61%	75,69%
Örorkulífeyrir.....	2,22%	2,16%	2,18%	4,50%	3,48%
Makalífeyrir.....	2,97%	1,25%	11,39%	8,37%	17,12%
Barnalífeyrir.....	0,00%	0,00%	0,00%	4,53%	3,71%

Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt:

Hrein eign umfram heildarskuldbindingar.....	5,80%	1,08%	1,80%	4,78%	1,40%
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar.....	-0,30%	7,36%	8,00%	11,75%	6,90%

Skýringar

---

19. Kennitölur (framhald)

Yfirlit um kennitölur, skipt niður á deildir

Séreign

Ávöxtun:	2018	2017	2016	2015	2014
Nafnávöxtun.....	4,13%	6,82%	3,05%	13,47%	5,36%
Meðaltal nafnávöxtunar síðustu 10 ára	8,63%	6,20%	6,24%	7,46%	7,36%
Hrein raunávöxtun	0,85%	5,00%	0,93%	11,25%	4,28%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára	4,40%	4,97%	4,70%	5,67%	4,81%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára	5,00%	1,44%	1,09%	1,76%	1,45%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	21,49%	36,26%	42,35%	40,93%	47,40%
Skráð skuldabréf.....	58,92%	55,43%	49,71%	50,25%	41,50%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	15,73%	6,31%	6,85%	5,71%	1,16%
Óskráð skuldabréf.....	2,75%	1,07%	0,65%	0,15%	0,65%
Veðlán.....	1,11%	0,89%	0,39%	0,59%	0,81%
Bankainnstæður.....	0,00%	0,04%	0,05%	2,37%	8,48%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:					
Eignir í íslenskum krónum.....	80,87%	85,30%	90,36%	91,62%	91,95%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	19,13%	14,70%	9,64%	8,38%	8,05%
Fjöldi:					
Fjöldi sjóðfélaga.....	349	349	342	336	314
Fjöldi lífeyrisþega.....	48	41	47	55	47
Fjöldi lífeyrisþega í inngreiðslu inn á lán.....	19	19	15	12	0
Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
Ellilifeyrir.....	97,17%	98,96%	88,31%	86,53%	95,86%
Makalífeyrir.....	2,83%	1,04%	11,69%	8,53%	3,86%
Barnalífeyrir.....	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,29%
Annar lífeyrir.....	0,00%	0,00%	0,00%	4,95%	0,00%
Lyktölur á föstu verðlagi:					
Iðgjöld alls.....	186.406.922	182.611.446	178.687.811	144.948.230	124.594.412
Lífeyrir alls.....	127.210.111	79.931.631	110.769.371	112.070.933	81.731.503
Hreinar fjárfestingatekjur.....	192.783.416	295.125.734	139.704.078	488.410.975	193.409.357
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður.....	12.466.771	12.608.596	11.330.913	9.669.556	8.268.385
Hækkun(lækkun) á hreinni eign.....	239.513.456	385.196.952	196.291.605	511.618.716	225.207.083
Lífeyrisbyrði.....	68,24%	43,77%	61,99%	77,32%	65,60%
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður í % af iðgjöldum.....	6,69%	6,90%	6,34%	6,61%	6,64%
Hreinar fjárfestingatekjur í % af meðalstöðu eigna.....	4,33%	6,89%	3,50%	13,43%	5,53%
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna.....	0,28%	0,29%	0,28%	0,26%	0,24%

Skýringar

---

19. Kennitölur (framhald)

Yfirlit um kennitölur, skipt niður á deildir

Samtrygging

Ávöxtun:	2018	2017	2016	2015	2014
Nafnávöxtun.....	4,51%	6,99%	3,50%	14,64%	4,64%
Meðaltal nafnávöxtunar síðustu 10 ára *	8,42%	6,24%	6,08%	7,24%	6,97%
Hrein rauanávöxtun	1,22%	5,17%	1,38%	12,40%	3,57%
Meðaltal hreinnar rauanávöxtunar síðustu 5 ára *	4,67%	5,25%	6,32%	6,50%	4,70%
Meðaltal hreinnar rauanávöxtunar síðustu 10 ára *	4,80%	1,47%	0,92%	1,55%	1,08%
 Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	19,16%	30,54%	38,25%	34,01%	32,53%
Skráð skuldabréf.....	63,10%	65,15%	57,13%	60,71%	56,22%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	14,86%	4,26%	4,57%	4,28%	5,03%
Óskráð skuldabréf.....	2,88%	0,00%	0,00%	0,00%	0,44%
Bankainnstæður.....	0,00%	0,05%	0,05%	1,01%	5,78%
 Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:					
Eignir í íslenskum krónum.....	83,13%	87,08%	91,04%	94,07%	95,28%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	16,87%	12,92%	8,96%	5,93%	4,72%
Fjöldi:					
Fjöldi sjóðfélaga.....	344	344	334	324	331
Fjöldi lífeyrisþega.....	19	18	21	20	16
 Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
Ellilifeyrir.....	64,12%	70,99%	58,00%	40,49%	61,61%
Örorkulifeyrir.....	31,10%	25,56%	35,27%	52,80%	31,58%
Makalifeyrir.....	4,78%	3,45%	6,73%	6,71%	6,81%
Lyktölur á föstu verðlagi:					
Iðgiold alls.....	79.691.274	79.359.611	80.020.936	70.621.193	58.732.030
Lífeyrir alls.....	10.900.978	8.308.630	8.102.610	13.679.028	11.311.395
Hreinar fjárfestingatekjur.....	61.289.799	86.004.382	42.639.399	140.040.256	42.380.367
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður.....	2.343.770	2.589.787	3.290.477	4.591.953	2.872.638
Hækkun(lækkun) á hreinni eign.....	127.736.325	154.465.576	111.267.248	192.390.468	86.183.202
Lífeyrisbyrði.....	13,68%	10,47%	10,13%	19,37%	19,26%
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður í % af iðgioldum.....	2,94%	3,26%	4,11%	6,50%	4,89%
Hreinar fjárfestingatekjur í % af meðalstöðu eigna.....	4,59%	6,96%	3,80%	14,10%	4,86%
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna.....	0,18%	0,21%	0,29%	0,46%	0,33%

*) Ávöxtunartölur samtryggingardeildar frá 2002 til og með 2011 hafa ekki verið reiknaðar upp m.t.t reglna 335/2015 varðandi virðisbreytingu skuldabréfa.

Stjórnarháttayfirlýsing Lifeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands fyrir árið 2018

Stjórnarháttayfirlýsing

Góðir stjórnarhættir Lifeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands leggja grunninn að traustum samskiptum sjóðfélaga, stjórnarmanna og stjórnenda sjóðsins og stuðla að hlutlægni, heilindum, gagnsæi og ábyrgð í stjórnun við rekstur sjóðsins. Stjórn Lifeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands leggur áherslu á að viðurkenndum leiðbeiningum um stjórnarhætti sé fylgt og að stjórnarhættir sjóðsins á hverjum tíma séu í samræmi við þær leiðbeiningar.

Lifeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands

Lifeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands er almennur lifeyrissjóður sem starfar skv. lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lifeyrisréttinda og starfsemi lifeyrissjóða. Lifeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands er með rekstrarsamning við Landsbankann hf. sem sér um daglegan rekstur sjóðsins.

Stjórnarhættir

Stjórnarháttayfirlýsing þessi er í samræmi við 51. gr. reglna um ársreikninga lifeyrissjóða nr. 335/2015. Stjórn Lifeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands fylgir viðurkenndum leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja. Yfirlýsing um stjórnarhætti er birt á vef lifeyrissjóðsins. Lifeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands fylgir leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar voru út 1. júní 2015 (5. útg.) af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq OMX Iceland hf. og Samtökum atvinnulífsins.

Frávik frá leiðbeiningum um stjórnarhætti

Lifeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands uppfyllir ákvæði leiðbeininganna. Sjóðurinn víkur að hluta til frá leiðbeiningunum um stjórnarhætti fyrirtækja og á það við ákvæði sem eiga ekki við um lifeyrissjóði. Má þar helst nefna atriði sem varða hluthafafundi og hluthafa, starfskjarastefnu, starfskjaraneftnd, tilnefningarnar nefnd og sérstaka stefnu um samfélagslega ábyrgð.

Aðrar reglur og viðmið sem einnig er farið eftir og eiga sérstaklega við um starfsemi lifeyrissjóða

Um starfsemi Lifeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands gilda lög nr. 129/1997, um skyldutryggingu lifeyrisréttinda og starfsemi lifeyrissjóða, reglugerðir, reglur og tilmæli FME og Seðlabankans og ýmis önnur lagaákvæði um lifeyrissjóði. Samkvæmt 29. gr. laga nr. 129/1997, um skyldutryggingu lifeyrisréttinda og starfsemi lifeyrissjóða, ber stjórn lifeyrissjóðsins ábyrgð að starfsemi sjóðsins sé í samræmi við lög, reglugerðir settar samkvæmt þeim og samþykkir sjóðsins. Stjórn lifeyrissjóðs skal einnig hafa með höndum almennt eftirlit með rekstri, bókhaldi og ráðstöfun eigna sjóðsins. Stjórnin setur sér starfsreglur. Stjórn sjóðsins ber ábyrgð að stjórnarhættir og innra skipulag sjóðsins stuðli að skilvirkri og varfærinni stjórn hans. Stjórn sjóðsins skal árlega endurmeta stjórnarhætti sína með tilliti til viðurkenndra leiðbeininga um stjórnarhætti og bregðast við með viðeigandi hætti ef þörf er á.

Áhættustjórnun og innra eftirlit

Stjórn Lifeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands ber ábyrgð á því að fyrir hendi sé virk áhættustjórnun og innra eftirlitskerfi. Lögð er áhersla á að greina helstu áhættuþætti sem steðja að rekstri sjóðsins og að innleiddar séu fyrirþyggjandi eftirlitsaðgerðir til að draga úr áhættu. Tilgangur innra eftirlits er að stuðla að því að sjóðurinn nái markmiðum sínum varðandi rekstur, ávöxtun, áhættuvilja og áreiðanlegar fjárhagsupplýsingar og hlíti lögum og reglum. Það er stefna sjóðsins að taka aðeins áhættu sem hann skilur, getur metið og mætt.

Árangursrík áhættustjórnun er lykilþáttur í rekstri sjóðsins. Í áhættustjórnun felst greining, mat og stýring að áhættuþáttum í rekstri sjóðsins og að sjóðurinn hafi skilvirk til að mæta áhættu og/eða miðla upplýsingum um áhættu til grundvallar upplýstri ákvarðanatöku. Lögð er áhersla að við rekstur sjóðsins sé viðhöfð fagleg áhættustjórnun.

Áhættustjórnun og innra eftirlit er samföld daglegri starfsemi sjóðsins. Stjórnendur sjóðsins bera ábyrgð á eftirliti og stjórnun á áhættum sem steðja að sjóðnum og eignum hans. Öflug eftirfylgni með ákvörðunum og vöktun áhættu er hluti innra eftirlits.

Lifeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands fer eftir áhættustefnu og áhættustýringarstefnu. Í áhættustýringarstefnunni eru settar fram verklagsreglur um það hvernig mæla skuli helstu áhættuþætti sem snerta rekstur sjóðsins; lifeyristryggingaráhættu, markaðsáhættu, eigna- og skuldbindingajöfnuð, rekstraráhættu, stjórnarhætti, mótaðilaáhættu, lausafjáráhættu, samþjöppunaráhættu, aðra áhættuþætti, álagspróf séreignardeildar og vikmarkaeftirlit. Áhættustýringarstefnan gerir ráð fyrir að fylgst sé með breytingum á áhættu sjóðsins með reglubundnum hætti. Áhættustýring sjóðsins er í höndum Áhættustýringar Landsbankans hf. og sérstaks ábyrgðaraðila áhættustýringar.

Stjórn Lifeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands

Stjórn skal sjá um að skipulag sjóðsins og starfsemi séu jafnan í góðu horfi og í samræmi við lög og reglur sem gilda um sjóðinn. Hlutverk stjórnar er skilgreint í samþykktum og starfsreglum stjórnar. Auk þess hefur stjórn sjóðsins lögbundnu hlutverki að gegna. Starfs- og siðareglur Lifeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands eru aðgengilegar á heimasiðu sjóðsins. Þá hefur stjórnin sett verklagsreglur um viðskipti stjórnarmanna og starfsmanna Lifeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands með fjármálagerninga. Reglurnar hafa verið staðfestar af Fjármálaeftirlitinu. Stjórn sjóðsins hélt 9 formlega stjórnarfundi á árinu 2018.

Í stjórn Lifeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands eru fimm stjórnarmenn. Allir stjórnarmenn eru kosnr á ársfundi til þriggja ára í senn.

Í stjórn sjóðsins eru:

Sigurgísli Ingimarsson, formaður
Gísli Vilhjálmsson, varaformaður
Heiðdís Halldórsdóttir, ritari
Margrét Helgadóttir
Sæmundur Pálsson

Óhæði stjórnarmanna

Stjórnarmenn eru óháðir rekstraraðila sjóðsins, Landsbankanum hf.

Endurskoðunarnefnd

Stjórn lifeyrissjóðsins skipar 3 nefndarmenn í endurskoðunarnefnd. Hlutverk endurskoðunarnefndar er m.a. að sinna eftirliti með endurskoðun ársreiknings sjóðsins og eftirliti með vinnuferlum við gerð reikningsskila. Engar breytingar urðu á skipun nefndarmanna á árinu 2018. Endurskoðunarnefnd er skipuð einum stjórnarmanni og tveimur utanaðkomandi nefndarmönnum.

Nefndarmenn í endurskoðunarnefnd Lifeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands á árinu 2018 voru Jón Gunnsteinn Hjálmarsson, löggiltur endurskoðandi, formaður, Gísli Vilhjálmsson og Þórólfur Ólafsson. Stjórn hefur sett nefndinni starfsreglur þar sem kemur m.a. fram markmið, heimildir, skipulag, fundarstörf, hlutverk og ábyrgð. Starfsreglur endurskoðunarnefndar eru aðgengilegar á heimasiðu sjóðsins.

Framkvæmdarstjóri

Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur sjóðsins og skal hann fara eftir þeirri stefnu og fyrirmælum sem sjóðstjórn hefur gefið. Ráðstafanir sem eru óvenjulegar eða mikils háttar getur framkvæmdastjóri aðeins gert samkvæmt heimild frá sjóðstjórn. Framkvæmdastjóra er óheimilt að taka þátt í atvinnurekstri nema að fengnu leyfi stjórnar. Framkvæmdastjóri Lifeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands er Ólafur Páll Gunnarsson.

Ábyrgðaraðili áhættustýringar

Ábyrgðaraðili áhættustýringar er Hólmfríður Kristjánsdóttir.

Endurskoðandi

Endurskoðandi sjóðsins árið 2018 var Rýni endurskoðun.

Innri endurskoðandi

Innri endurskoðandi sjóðsins er innri endurskoðun Landsbankans hf.

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2018

	Samtals 2018	Séreignardeild	Samtrygging
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga	82.390.736	57.905.912	24.484.824
Iðgjöld launagreiðenda	184.697.448	131.329.096	53.368.352
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	-2.828.086	-2.828.086	0
	<u>264.260.098</u>	<u>186.406.922</u>	<u>77.853.176</u>
Sérstök aukaframlög	<u>1.838.098</u>	0	<u>1.838.098</u>
	<u>1.838.098</u>	0	<u>1.838.098</u>
Lífeyrir			
Heildarfjárhæð lífeyris	129.349.966	120.128.305	9.221.661
Sérstök innsgreiðsla inn á lán sjóðfélaga	7.081.806	7.081.806	0
Framlag í VIRK starfsendurhæfingarsjóð	1.679.317	0	1.679.317
	<u>138.111.089</u>	<u>127.210.111</u>	<u>10.900.978</u>
Fjárfestingartekjur			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	23.552.362	19.819.939	3.732.423
Hreinar tekjur af skuldabréfum	227.432.664	171.654.881	55.777.783
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum	15.204	15.204	0
Vaxtatekjur af handbæru fé	3.486.060	2.526.399	959.661
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum	743.905	228.191	515.714
Fjárfestingagjöld	-1.156.981	-1.461.198	304.218
	<u>254.073.214</u>	<u>192.783.416</u>	<u>61.289.799</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	<u>14.810.540</u>	<u>12.466.771</u>	<u>2.343.770</u>
	<u>14.810.540</u>	<u>12.466.771</u>	<u>2.343.770</u>
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris	367.249.781	239.513.456	127.736.325
Hrein eign frá fyrra ári	5.605.755.817	4.334.538.621	1.271.217.196
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok	5.973.005.598	4.574.052.077	1.398.953.521

Efnahagsreikningur 31. desember 2018

	Samtals 2018	Séreignardeild	Samtrygging
Eignir			
Fjárfestingar			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	2.058.793.917	1.611.044.392	447.749.524
Skuldabréf	3.537.924.344	2.669.493.041	868.431.303
Veðlán	<u>48.003.078</u>	<u>48.003.078</u>	<u>0</u>
	<u>5.644.721.339</u>	<u>4.328.540.511</u>	<u>1.316.180.827</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur	10.208.180	0	10.208.180
Aðrar kröfur	<u>114.501</u>	<u>113.750</u>	<u>751</u>
	<u>10.322.681</u>	<u>113.750</u>	<u>10.208.931</u>
Aðrar eignir			
Sjóður og veltiinnlán	<u>329.286.453</u>	<u>252.723.201</u>	<u>76.563.252</u>
<i>Eignir</i>	<u>5.984.330.473</u>	<u>4.581.377.462</u>	<u>1.402.953.010</u>
Skuldir			
Viðskiptaskuldir			
Viðskiptareikningur milli brauta	0	2.230.170	-2.230.170
Aðrar skuldir	<u>11.324.874</u>	<u>5.095.215</u>	<u>6.229.659</u>
<i>Skuldir</i>	<u>11.324.874</u>	<u>7.325.385</u>	<u>3.999.489</u>
Hrein eign til greiðslu lifeyris alls	<u>5.973.005.598</u>	<u>4.574.052.077</u>	<u>1.398.953.521</u>

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2018

	Samtals 2018	Séreignardeild	Samtrygging
Inngreiðslur			
Iðgjöld	262.160.637	186.401.922	75.758.715
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	3.430.061	1.996.973	1.433.088
Aðrar inngreiðslur	<u>6.140.742</u>	<u>4.307.695</u>	<u>1.833.047</u>
	<u>271.731.440</u>	<u>192.706.590</u>	<u>79.024.850</u>
Útgreiðslur			
Lífeyrir	130.371.559	119.822.329	10.549.230
Rekstrarkostnaður	14.203.048	12.126.587	2.076.462
Viðskiptareikningur á milli brauta	0	-1.417.005	1.417.005
Sérstök inngreiðsla inn á lán	7.081.806	7.081.806	0
Aðrar útgreiðslur	<u>4.191.832</u>	<u>3.346.474</u>	<u>845.358</u>
	<u>155.848.246</u>	<u>140.960.191</u>	<u>14.888.055</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	<u>115.883.194</u>	<u>51.746.399</u>	<u>64.136.795</u>
Fjárfestingahreyfingar			
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	4.409.235	3.514.637	894.598
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	-562.335.243	-436.866.987	-125.468.256
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	729.455.155	622.429.199	107.025.956
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	195.391.515	146.744.986	48.646.529
Keypt skuldabréf	-958.600.835	-678.494.415	-280.106.420
Seld skuldabréf	649.628.978	437.396.238	212.232.740
Endurgreidd bundin innlán	<u>2.469.492</u>	<u>1.838.471</u>	<u>631.021</u>
	<u>60.418.297</u>	<u>96.562.129</u>	<u>-36.143.832</u>
Hækkun (Lækkun) á handbæru fé	176.301.491	148.308.528	27.992.963
Gengismunur af handbæru fé	3.421.306	2.013.584	1.407.722
Handbært fé í upphafi árs	<u>149.563.656</u>	<u>102.401.089</u>	<u>47.162.567</u>
Handbært fé í lok árs	<u>329.286.453</u>	<u>252.723.201</u>	<u>76.563.252</u>